

# Gazeta învățămîntului

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 719

vineri 6 septembrie 1963

8 pagini 25 bani

## Gata pentru deschiderea noului an școlar

Au mai rămas puține zile pînă la deschiderea noului an de învățămînt. Ca în fiecare toamnă acestea sînt, în școli, zile de activitate însuflețită: pretutindeni se fac ultimele pregătiri pentru ca activitatea instructiv-educativă să se poată desfășura în cele mai bune condiții încă din prima zi de curs.

Învățătorii și profesorii își întocmesc acum planurile anuale calendaristice, selecționează și revăd încă o dată materialul didactic necesar pentru ilustrarea lecțiilor pe care le vor preda, reiau legătura cu familiile elevilor lor, în timp ce directorii școlilor rezolvă diferitele probleme de organizare și pun la punct ultimele pregătiri gospodărești.

Zeci de mii de elevi vor începe cursurile în sălile noi ale numeroaselor școli care s-au construit în acest an. Numai în regiunea Oltenia, de pildă, au fost date în folosință, la 1 septembrie, 285 săli noi de clasă, față de 217 cit prevedea planul pentru aceeași dată. În aceeași regiune a fost comandat mobilier nou în valoare de 8 685 000 lei. Pînă acum au și fost livrate școlilor 7540 bănci, 371 cadre, 260 dulapuri etc.

Unele secții de învățămînt raionale, ca de exemplu cele din Segarcea, Tg. Jiu, Băilești ș.a., au confecționat mobilier și pe plan local, cu mijloace proprii. Astfel, la Segarcea au fost confecționate 112 bănci, 16 dulapuri, 125 măsuțe și 435 scaunele pentru școlari.

În numeroase localități din regiunea Oltenia, vacanța a fost folosită și pentru confecționarea și colecționarea unor plesse menite să îmbogățesc materialul didactic al școlilor. Astfel, la Școala medie nr. 1 din Tr. Severin, la Școala de 8 ani din Izvorul Birzii, la școlile din comunele Birca, Padea etc. s-au confecționat aparate pentru demonstrarea legii lui Newton, go-

niometre, sonerii electrice, au fost împaiate animale și păsări ș.a.m.d.

O muncă intensă în vederea deschiderii noului an școlar s-a desfășurat și în regiunea Ploiești, unde cele mai multe școli sînt acum pe deplin puse la punct pentru a-și primi elevii. Pentru aceștia s-a pregătit un dar important: 179 de săli de clasă noi. La școlile existente s-au efectuat amenajări, reparații, lucrări de curățenie, toate asigurînd astfel condiții bune de studiu elevilor lor. De asemenea, a fost efectuată din vreme aprovizionarea cu combustibil.

În prezent are loc difuzarea manualelor pentru clasele VIII—XI. Manualele școlare pentru clasele I—VII care, prin grija partidului și guvernului, se distribuie în fiecare an în mod gratuit elevilor din aceste clase, au fost și ele repartizate din vreme raioanelor, astfel că elevii vor intra în posesia lor în prima zi de școală.

Și marea majoritate a școlilor din Capitală au fost puse la punct, pînă în cele mai mici amănunte, pentru deschiderea cursurilor. Am vizitat în aceste zile Școala medie nr. 2 din raionul N. Bălcescu. Și aici, ca și în multe alte locuri, elevii vor avea în prima zi de școală numeroase surprize plăcute. Pe lângă locul nou, dat în folosință anul trecut, acum îi așteaptă o seră pentru lucrările practice de științe naturale. Directorul acestei școli, comunistul I. Păunescu, împreună cu colectivul pe care îl conduce, au reușit să creeze toate condițiile necesare pentru desfășurarea muncii instructiv-educative.

Și la fel stau lucrurile în cele mai multe din școlile țării, care sînt gata să-și primească sîrbătorește elevii pentru un nou an de activitate rodnică, plină de succese.

## În pragul consfătuirilor raionale

Peste cîteva zile, înainte de a începe munca unui nou an școlar, corpul didactic de pe întreg cuprinsul țării se va întruni în tradiționalele consfătuiri pe raioane, pentru a dezbate căile menite să asigure noi succese în pregătirea multilaterală a tineretului pentru viață. După cum se știe, principalele probleme pe care se vor axa dezbaterile din consfătuiri vor privi educația comunistă a elevilor și în special disciplina acestora.

Elevii a căror educare ne-a fost incredințată reprezintă viitoarele generații de constructori ai societății noastre noi. Ei vor trebui să fie cetățeni înarmați cu concepția marxist-leninistă despre lume, cu înalte convingeri etice, oameni bine pregătiți din toate punctele de vedere, capabili să lupte cu toate forțele pentru împlinirea idealurilor comuniste. Și ei vor deveni asemenea cetățeni, asemenea oameni dacă noi, cei ce muncim în școală, îi vom crește cu atenție, cu grijă, într-o strînsă colaborare cu organizațiile U.T.M. și de pionieri și cu familia, luînd în seamă fiecare aspect al activității lor.

Să ne oprim, de exemplu, la activitatea principală a elevilor — modul cum își însușesc cunoștințele predate. Faptul că în cele mai multe școli există un mare procentaj de elevi cu note bune și foarte bune arată că majoritatea învățătorilor și profesorilor știu nu numai să țină lecții bogate în conținut, clare, convingătoare, dar și să-i mobilizeze pe elevi la învățătură, făcîndu-i să înțeleagă necesitatea eforturilor proprii în vederea temeiniciei lor pregătiri pentru viață. Nu putem trece însă cu vederea faptul că în unele școli s-au mai înregistrat, în anul care a trecut, rezultate nemulțumitoare la învățătură. Este limpede că

aceste rezultate pot fi explicate și printr-un scăzut nivel al muncii educative desfășurate în școlile respective, ele denotînd insuficiență preocupare pentru a trezi la elevi dragostea față de muncă, simțămîntul răspunderii față de societatea în care trăiesc.

Mai întîlnim în unele școli și elevi care absentează de la cursuri în chip nemotivat, alții care „trag chiulul” la unele ore de curs sau care sosesc cu întîrziere la școală. S-ar părea că, privite în sine, astfel de abateri de la disciplina școlară nu sînt deosebit de grave. Dar, dacă analizăm mai îndeaproape cauzele care le-au determinat, ne dăm seama că profesorii și diriginții acestor elevi nu au reușit să cultive în rîndurile lor conștiința necesității disciplinei liber consimțite, nu au reușit să le trezească simțămîntul datoriei față de popor, față de patria noastră socialistă.

Aspectele pe care le-am citat ne amintesc că eficiența muncii educative trebuie să se oglindească nu numai în vorbele frumoase rostite de elevi despre dragostea de patrie, despre însemnătatea și frumusețea muncii, ci în primul rînd în faptele lor, în conștiința răspunderilor pe care le implică munca de pregătire în școală, în atitudinea față de problemele vieții.

Discutînd astfel de probleme în consfătuirile raionale va trebui ca, pornind de la experiența acumulată pînă în prezent, să stabilim ce avem de făcut pentru ca munca noastră educativă să devină și mai eficientă, să-și oglindească rezultatele în întreaga comportare a elevilor. Referatele secțiilor de învățămînt vor încerca, desigur, să cuprindă tot ceea ce este semnificativ în experiența corpului didactic din raionul respectiv pe această linie. Dar învățătorii

și profesorii înșiși vor putea îmbogăți mult discuțiile prezentînd în consfătuire exemple din propria lor activitate sau din activitatea colegilor din școlile în care lucrează, arătînd concluziile ce se desprind din aceste exemple, făcînd sugestii și propuneri care îi vor ajuta să rezolve cu real succes problemele educative ce se vor ridica în munca lor o dată cu începutul acestui nou an școlar.

Sînt numeroase metodele și procedeele pe care pedagogia socialistă le pune la îndemîna celor ce se ocupă de educația tineretului. Dar, pentru a asigura obținerea rezultatelor dorite, este necesar ca toate aceste metode și procedee să fie folosite cu pricepere. Se știe, de exemplu, ce influență importantă are, asupra unui colectiv de elevi, folosirea justă a sistemului de pedepse și recompense. Dar este el oare folosit în chip eficient în toate școlile, sînt oare valorificate just toate resursele pe care le oferă? Analiza atentă a împrejurărilor concrete în care este asigurată eficiența acestui mijloc educativ, ca și a celorlalte mijloace indicate de pedagogia socialistă, discutarea măsurilor care s-au dovedit potrivite într-o problemă educativă sau alta, ne vor arăta cum anume să muncim în anul ce va începe în curînd pentru a obține rezultate și mai bune decît în trecut.

Se impune să nu neglijăm, în cadrul dezbaterilor din consfătuiri, problema exemplului personal. Căci este de la sine înțeles că nu vom putea realiza așa cum se cuvine educația comunistă a elevilor decît dacă noi înșine vom ști să le oferim un model demn de urmat. Dacă dorim ca elevii noștri să-și formeze

(Continuare în pag. 8-a)

## În institutetele pedagogice de doi ani

### O pregătire temeinică, multilaterală

De-a lungul timpului, numeroși oameni înaintați au exprimat gânduri pline de dragoste și respect pentru profesia de învățător, profesie care s-a bucurat întotdeauna și de prețuirea caldă a oamenilor muncii.

Orînduirile nedrepte ale trecutului i-au hărăzit însă învățătorului

o soartă grea, aproape tot așa de grea ca și a multîmilor oprimate. Ceea ce ne povestesc colegii noștri mai în vîrstă nu sînt doar simple amintiri care mișcă și pe cel ce le rostește și pe cel care le ascultă, ci pagini adevărate din trista istorie a învățătorimii, țînuță în mizerie de toate guvernările care s-au perindat în trecut pe la cîrma țării. Numai regimul de democrație populară a acordat o înaltă apreciere învățătorului, l-a înconjurat cu dragoste și grijă și i-a incredințat nobila misiune de a forma pe noul cetățean al țării, om cult și luminat, capabil de fapte mari pentru prosperitatea patriei și fericirea poporului.

Acest scop înălțător luminează și călăuzește munca zecilor de mii de învățători de pe întreg cuprinsul țării, care nu-și precupețesc nici un efort pentru a răspunde cu cinste sarcinilor ce le-au fost incredințate. An de an acestora li se alătură noi tovarăși de muncă, care pornesc cu elan și hotărîre să ajute tineretul în drumul lui spre cercetarea culmilor luminoase ale științei, să răspîndească cultura în mijlocul poporului.

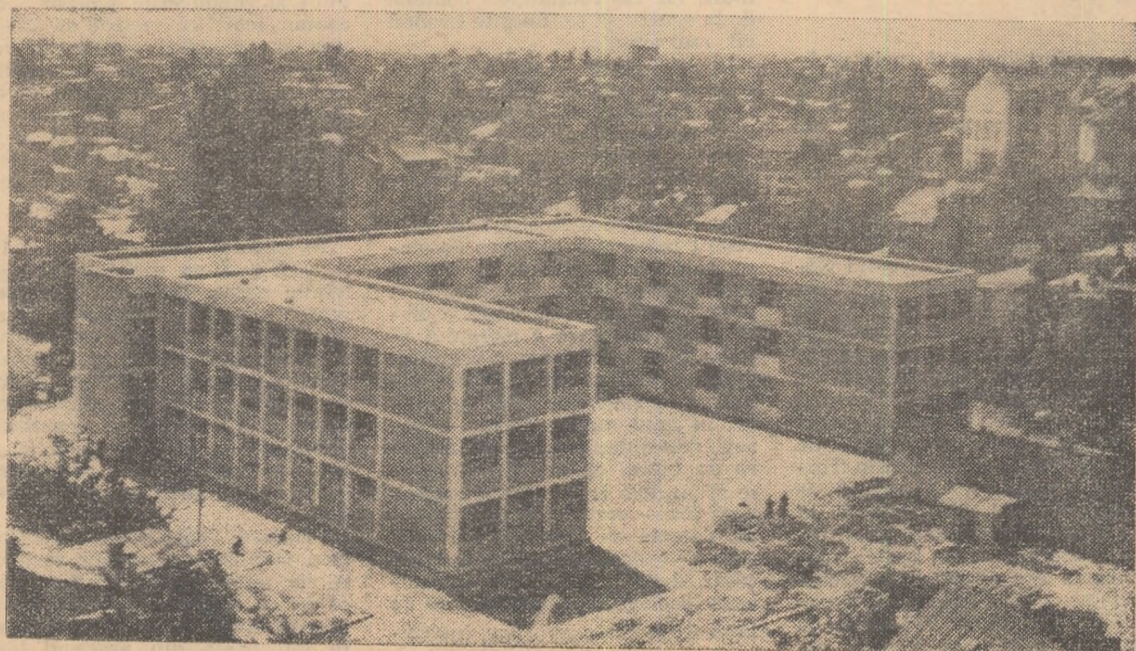
Pentru a putea duce cu succes la îndeplinire multiplele sale sarcini pedagogice și social-culturale, educatorii tineri generații trebuie să fie ei înșiși temeinic și multilateral pregătiți, aceasta fiind trăsătura esențială a personalității învățătorului din școala noastră nouă.

Una din formele de pregătire viitorilor învățători o constituie institutetele pedagogice de doi ani, care primesc absolvenții ai școlilor medii, tineri cu un orizont larg de cultură generală. Ținîndu-se seama de acest fapt, elevii institutelor pedagogice de doi ani studiază în mod deosebit disciplinele cu caracter pedagogic, cei doi ani de studii fiind ani de adevărată specializare.

Cum este și firesc, viitorii învățători trebuie să cunoască în primul rînd particularitățile psihofizice ale copilului de vîrstă școlară mică, întrucît întregul sistem al muncii didactice educative la clasele I—IV, succesul ei, sînt condiționate de respectarea acestor principii pedagogice fundamentale. De aceea, cursul de psihologia copilului de vîrstă școlară mică ce se predă în cadrul institutului prezintă o deosebită importanță în pregătirea pedagogică a viitorilor învățători. Pe baza cunoștințelor dobîndite la acest curs ei vor putea să studieze în profunzime pedagogia generală, disciplina careia i se acordă ponderea cea mai mare în planul de învățămînt. Această li va ajuta să cunoască sarcinile și conținutul educației, esența și legile ei, mijloacele prin care

Conf. univ. EUGEN BLIDEANU,  
director general adjunct în  
Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 2)



Nova școală din cartierul Mihai Bravu din Capitală.



# Primind cu drag pe noii învățători și profesori

Început de an școlar... Altă dată, zilele acestea erau pentru tinerii învățători și profesori zile de mare nesiguranță și îngrijorare. Mulți dintre ei rămăneau fără post și nici pentru cei „fericiți”, care reușeau să-și înceapă profesia de dascăl, viața nu se arăta prea roză. Pagini bine cunoscute din literatura noastră de odinioară au dezvăluit pregnant tragișmul acestei situații.

Am amintit toate acestea pentru a face și mai evidentă semnificația unor fenomene care acum în zilele noastre, par firești și obișnuite. Nici unul din proaspeții absolvenți ai școlilor pedagogice sau ai facultăților ce pregătesc profesori nu rămâne astăzi fără catedră, nici unul din ei nu este lăsat să se descurce singur. Tutorul li se asigură acum, încă de la începutul activității, prin grija partidului și a statului, prin preocuparea organelor locale și a colectivelor pedagogice, condiții optime de muncă, o primire caldă, tovarășească.

Iată, bunăoară, cum au procedat în această privință organele de învățământ din regiunea Maramureș. Încă în urmă cu câteva luni delegații ai regiunii au organizat în centrele universitare întâlniri cu cei ce urmau să-și înceapă în această toamnă munca de profesor. Ei le-au vorbit, la aceste întâlniri, despre schimbările petrecute în regiune în anii puterii populare, despre frumusețile ei, despre condițiile bune pe care le vor găsi cei care vor munci în școlile maramureșene. Înarmați cu albume și filme documentare, delegații le-au arătat

și imagini vii din viața satelor și orașelor maramureșene și le-au descris situația economică și culturală a fiecărei localități, posibilitățile de comunicație dintre ele etc.

Toate aceste acțiuni au fost completate de măsurile luate pentru buna primire a noilor învățători și profesori. Astfel, la centrele de raion ei au fost întâmpinați cu căldură de organele locale și au primit de îndată primele de instalare. Li s-au asigurat de asemenea, în localitățile în care își vor desfășura activitatea, condiții dintre cele mai bune de cazare, de hrană etc. În școli ei au fost întâmpinați cu flori și cu tradiționalul salut pioniereș de către viitorii lor elevi.

Desigur, grija manifestată în regiunea Maramureș pentru primirea tinerilor ce își încep munca didactică nu este un fenomen singular. Măsuri asemănătoare s-au luat și în alte regiuni. Am fost de față, de curind, la momentul primirii noilor învățători și profesori în regiunea Galați. În orașul de reședință al regiunii fuseseră chemați din vreme vicepreședinții comitetelor executive ale sfaturilor populare raionale, în prezența cărora a avut loc ședința festivă dedicată primirii celor ce vin să completeze rândurile corpului didactic. Cu acest prilej li s-au făcut cunoscute tinerilor învățători și profesori succesele dobândite de oamenii muncii din regiune în desăvârșirea construcției socialismului, li s-a vorbit despre școlile noi construite în regiune, despre condițiile bune de trai și de muncă

pregătite proaspeților absolvenți. Apoi au fost conduși într-o excursie cu autobuzele prin orașul Galați și la Combinatul siderurgic. Ei au avut astfel prilejul să vadă minunatele construcții care au schimbat înfățișarea orașului în ultimii ani, să admire giganticele construcții ce vor da în scurtă vreme viață uriașului combinat al oțelului. Primirea festivă a continuat cu o masă tovarășească unde, într-o atmosferă de voie bună, tinerii pedagogi au aflat noi amănunte despre localitățile unde vor munci, despre colectivele din care vor face parte, despre activitatea care îi așteaptă.

În aceeași zi, noii învățători și profesori au primit de la Secția de învățământ a regiunii și indemnizațiile de instalare. O dată cu plicurile care conțineau primul lor salariu li s-au dat și adresele locuințelor din localitățile în care erau așteptați. Apoi, însoțiți de șefii secțiilor de învățământ raionale, tinerii pedagogi au plecat spre localitățile unde au fost repartizați și unde au fost primiți cu căldură de elevi și părinți, de colegi și de organele locale.

Toate acestea, dezvăluind atenția de care se bucură astăzi în țara noastră cei cărora li s-a încredințat nobila misiune de a educa copiii și tineretul patriei, constituie pentru tinerii învățători și profesori un puternic imbold, îi stimulează să muncească astfel încât să fie demni de încrederea ce li se arată.

OCT. BUZESCU

## DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

### Structura anului școlar 1963—1964

Prin ordinul ministrului învățământului nr. 768/1963 s-a aprobat structura anului școlar 1963/1964 pentru școlile de cultură generală, pedagogice și de artă, după cum urmează:

1. Anul școlar începe în ziua de luni, 16 septembrie 1963.

Anul școlar se împarte în 3 etape de muncă școlară — trimestre:

1. trimestrul I — începe la 16 septembrie și se încheie miercuri, 18 decembrie, după ultima oră de curs;

2. trimestrul II — începe în ziua de luni, 6 ianuarie și se încheie sâmbătă, 21 martie, după ultima oră de curs;

3. trimestrul III — începe în ziua de luni, 6 aprilie și se încheie la datele prevăzute mai jos:

a) clasele I—IV: sâmbătă, 30 mai — terminarea cursurilor; 1—6 iunie — activități patriotice și recreative;

b) clasele V, VI, VII, VIII, IX, X: miercuri 24 iunie — terminarea cursurilor;

c) anii I, IV, V din școlile pedagogice: miercuri 17 iunie — terminarea cursurilor;

d) clasa a XI-a (clasa a XII-a din școlile de artă) și anul VI din școlile pedagogice de educație: marți, 26 mai — terminarea cursurilor.

La clasele a XI-a (clasele a XII-a din școlile de artă) și anul VI din școlile pedagogice de educație nu se vor da lucrări scrise trimestriale (teze) în trimestrul III.

Între 27 mai — 6 iunie se vor organiza lecții de sinteză pentru absolvenții clasei a XI-a (clasei a XII-a din școlile de artă) și anului VI din școlile pedagogice de educație, în vederea examenului de maturitate și de stat. În această perioadă elevii de la școlile medii de artă își vor susține și probele practice de specialitate la examenul de diplomă, iar cei de la școlile cu instruire în producție, probele de control.

Între 8—13 iunie, absolvenții clasei a XI-a (clasei a XII-a de la școlile de artă) și anului VI din școlile pedagogice de educație se pregătesc individual pentru examenul de maturitate sau de stat.

Sesiunea de vară a examenului de maturitate și de stat se desfășoară între 15—27 iunie.

Practica continuă (de 12 zile

lucrătoare) la clasele V, VI, VII, VIII, IX, și X se efectuează în două etape: o săptămână în trimestrul I și o săptămână în trimestrul III, la datele propuse de școală și aprobate de secția de învățământ raională (orașească) în funcție de posibilitățile oferite de întreprinderile din localitate și de etapele favorabile pentru lucrările agricole.

2. Practica pedagogică a elevilor anului VI de la școlile pedagogice de educație se desfășoară după cum urmează:

a) practica de o săptămână, cu tema „Primele zile ale copilului în grădiniță”, între 16—21 septembrie inclusiv;

b) practica continuă de două săptămâni, între 6—18 aprilie inclusiv.

3. Vacanța de iarnă începe în ziua de miercuri, 18 decembrie, după ultima oră de curs și durează până în ziua de duminică, 5 ianuarie inclusiv, iar vacanța de primăvară începe în ziua de sâmbătă, 21 martie, după ultima oră de curs și durează până duminică, 5 aprilie inclusiv. Vacanța școlară de vară începe după serbarea de sfârșit de an și durează până la 14 septembrie inclusiv.

4. Serbarea de sfârșit de an pentru elevii claselor I—IV are loc în ziua de 7 iunie, pentru elevii claselor V—XI în ziua de 27 iunie, iar pentru elevii din anii I—VI ai școlilor pedagogice în ziua de 18 iunie.

5. Examenele de corigență pentru elevii clasei a XI-a (clasei a XII-a din școlile de artă) și anului VI din școlile pedagogice de educație vor avea loc între 20—22 august.

Examenele de corigență pentru elevii claselor V, VI, VII, VIII, IX și X (anii I, IV, V din școlile pedagogice) vor avea loc între 1—5 septembrie.

Sesiunea de toamnă a examenului de maturitate și de stat are loc între 26 august — 5 septembrie.

Se precizează că durata orelor de curs de 50 de minute în toate școlile de cultură generală, inclusiv cele care funcționează cu trei serii de elevi.

Clasele I—IV și clasa a XI-a vor fi programate înainte de amiază. Cursurile pentru elevii claselor I—IV vor începe la ora 8 dimineața.

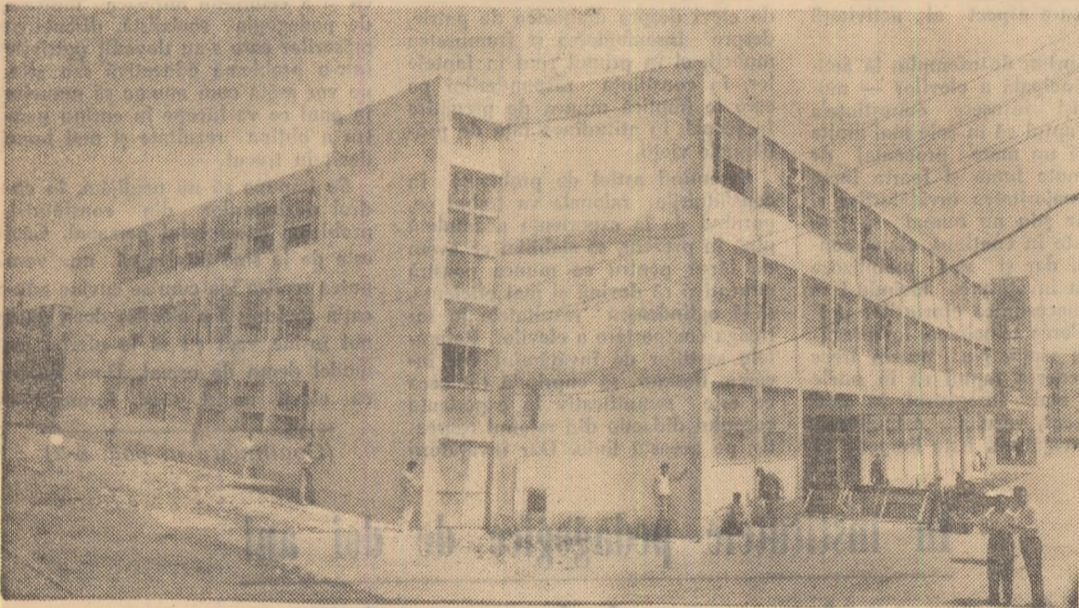
### Controlul medical al elevilor

Controlul medical (triajul epidemiologic) al tuturor elevilor, al personalului didactic și administrativ din grădinițele de copii, școlile de cultură generală, profesionale și tehnice va avea loc în zilele de 13, 14 și 15 septembrie a.c.

Pentru buna organizare a acestei acțiuni, secțiile de învățământ și

secțiile sanitare ale sfaturilor populare vor aplica cu strictețe instrucțiunile comune ale Ministerului Învățământului și Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale nr. 915/1962.

Nu se va permite intrarea la cursuri sau în internate a elevilor care nu au fost controlați riguros din punct de vedere medical.



Se fac ultimele lucrări de finisare. În curând, ușile acestei noi școli medii din str. Sergent Nițu Vasile din Capitală, se vor deschide larg pentru a-i primi pe elevi.

## Să îmbunătățim munca de educație igienico-sanitară a elevilor

În educarea comunistă a tineretului nostru, în pregătirea lui multilaterală pentru viață, un loc important îl ocupă și înarmarea lui cu cunoștințe, priceperi și deprinderi igienico-sanitare. Alături de cunoștințele privitoare la anatomia și fiziologia omului, de pregătirea în domeniul culturii fizice și sportului, educația igienico-sanitară contribuie la dezvoltarea armonioasă a organismului finierilor, le formează o concepție științifică despre sănătate și boală și o atitudine conștientă față de problemele sănătății, îi învață cum să ocrotească și să întărească propria lor sănătate și sănătatea colectivă, îi pregătește pentru activitatea practică în vederea aplicării în viață a cunoștințelor sanitare teoretice.

La educarea sanitară a elevilor contribuie atât cadrele didactice și organele sanitare și organele de Cruce Roșie din școală. Pentru ca eforturile tuturor acestor factori să fie încununate

de succes, între ei trebuie să existe o strânsă colaborare.

Un ajutor important primește școala de la Crucea Roșie, care a inițiat numeroase forme organizatorice în vederea educației igienico-sanitare a elevilor. Printre acestea se numără grupele sanitare, colectivele sanitare pe clase și pe școală, posturile sanitare școlare, colțul sănătății, metoda „5 minute de control și autocontrol igienic” ca formă de autoeducare sanitară. De asemenea, prin intermediul Crucii Roșii elevii din școlile noastre întrețin corespondență cu elevii membri ai organizațiilor de Cruce Roșie din alte țări și participă la expozițiile internaționale de desene sau la taberele internaționale organizate de Crucea Roșie.

În ultimii ani, activitatea de Cruce Roșie în rândul elevilor s-a lărgit mult. În prezent peste 1.750.000 elevi sunt membri ai Crucii Roșii, iar numărul posturilor sanitare școlare a ajuns la circa 76.000. În anul școlar 1962-

1963 au fost instruiți prin orele de educație sanitară circa 460.000 de elevi, iar în școlile medii și în facultăți s-au organizat 440 de grupe sanitare, în cadrul cărora au fost instruiți mai bine de 11.000 elevi și studenți.

Ca urmare a aplicării instrucțiilor comune ale Ministerului Învățământului, Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, C.C. al Crucii Roșii și C.C. al U.T.M., multe din școlile noastre au obținut rezultate frumoase în munca de educație sanitară a elevilor, în pregătirea lor pentru acordarea primului ajutor. Astfel de rezultate s-au înregistrat, de pildă, la Școala de 8 ani din Tîncăbești, regiunea București, la Școala de 8 ani din Tuzla și la Școala medie din Techirghiol, regiunea Dobroea, la Școala medie nr. 2 din Oradea, la Școala medie nr. 1 din Lupeni și la Școala medie „Decebal” din Deva, la Școala de 8 ani din Orlești, regiunea Argeș, la Școala de 8 ani nr. 4 din Bacău, la școlile medii nr. 19 și nr. 25 din București ș.a.

Ele se datoresc în primul rând faptului că la aceste școli s-a realizat o bună colaborare între toți factorii care au sarcini în domeniul educației sanitare a elevilor. În viitor această colaborare trebuie să se adâncească și mai mult, iar instrucțiunile comune de la centru să fie folosite în mod cât mai creator.

În anul școlar 1963—1964 trebuie să se aibă în vedere în primul rând activizarea formelor existente de educație sanitară a elevilor. Conducerea școlilor sintemate ca, folosind sprijinul organizațiilor de Cruce Roșie, să ia măsuri pentru intensificarea activității posturilor sanitare școlare, astfel încât acestea să devină pretutindeni mijloace eficiente de pregătire igienico-sanitară a elevilor, de acordare a primului ajutor și de propagare a regulilor sanitare printre elevi. Pentru înlăturarea lipsurilor care au existat în anul școlar trecut — lipsuri determinate în mare măsură de faptul că grupele sanitare se aflau abia la începutul organizării lor — secțiile de învățământ au datoriat să ia toate măsurile spre a le dota cu materialul necesar, după barem, iar conducerea școlilor să planifice, încă de la deschiderea cursurilor, instruirea teoretică și practică a elevilor.

În anul școlar trecut s-a con-

statat că, acolo unde orele de educație sanitară au fost predate de medici sau alt personal sanitar, elevii le-au urmărit cu mai mult interes și eficiența lor a fost mult mai mare. Iată de ce este bine ca secțiile de învățământ și conducerea școlilor, de comun acord cu secțiile de sănătate și prevederi sociale, să recruteze personal medico-sanitar care să predea cunoștințele de educație sanitară prevăzute în cadrul orelor de dirigiență și să ia măsuri pentru extinderea la toate clasele școlilor de 8 ani a metodei „cinci minute de control și autocontrol igienic”.

În general este necesar ca directorii școlilor, diriginții și celelalte cadre didactice să folosească mai intens sprijinul organizațiilor de Cruce Roșie pentru a îmbunătăți și mai mult starea igienico-sanitară a școlilor, a internatelor, a elevilor. Săptămîna Crucii Roșii trebuie să constituie un important mijloc de mobilizare a tuturor factorilor în sprijinirea școlilor din acest punct de vedere.

Printr-o colaborare strânsă, prin mobilizarea tuturor forțelor se vor putea obține rezultate din ce în ce mai bune în educația igienico-sanitară a elevilor, parte integrantă din procesul instructiv-educativ organizat de școală.

I. GH. BORCA



# ÎN PRIMELE ZILE DE ȘCOALĂ

— Din experiența muncii  
pedagogice —

## Primele zile în clasa I

Printre problemele importante pe care le ridică activitatea didactică la începutul unui an școlar un loc de seamă îl ocupă munca cu cei mai mici elevi — copiii din clasa I. În această clasă fiind vorba de primul contact al copiilor cu școala și cu exigențele ei, de includerea lor într-un colectiv care se va păstra același timp de mai mulți ani de-a rândul, de încadrarea lor în ritmul unei activități noi, primele zile de școală capătă o importanță deosebită. De aceea, de câte ori revin din nou la clasa I mă ocup cu grijă de buna organizare a activității copiilor chiar din primele zile de școală.

Experiența mi-a arătat că nu este bine să-ți cunoști viitorii elevi abia la 15 septembrie, atunci când vin la școală, ci este necesar să iei legătura cu dânsii și cu părinții lor încă înainte. De aceea, atunci când urmează să predau la clasa I, fac vizite la domiciliul noilor elevi încă în săptămânile premergătoare deschiderii cursurilor. În timpul acestor vizite caut să spun fiecărui copil câteva cuvinte calde, care să-l facă să îndrăgească școala și să aștepte cu nerăbdare deschiderea ei. Pot apoi discuta cu părinții, atât pentru a aduna date cu caracter psihopedagogic legate de individualitatea fiecărui din viitorii mei elevi, cât și cu scopul de a le da părinților îndrumări asupra regimului pe care vor trebui să-l creeze copiilor. Este indicată și legătura cu educatoarele care au lucrat cu copiii în timpul cât aceștia au frecventat instituțiile preșcolare. De aceea, pe cât îmi stă în putință, caut să stabilesc contactul și cu aceste educatoare, care de multe ori îmi furnizează date interesante, menite să mă ajute în munca de instruire și educare a copiilor. Consider foarte importantă această etapă pregătitoare, întrucât ea dă învățătorului posibilitatea să cunoască primele elemente în vederea cunoașterii particularităților individuale ale viitorilor săi elevi.

La fel de important este și primul contact direct al elevilor cu școala. De aceea, și aceasta trebuie pregătit cu multă grijă. Știu că trebuie să procedez în așa fel

incît prima zi de școală să apară în ochii copiilor ca o zi de mare sărbătoare, să le lase pentru totdeauna amintiri dragi, de neuitat.

Prima impresie puternică o face, desigur, asupra elevilor din clasa I, festivitatea de deschidere a cursurilor, cu atmosfera ei solemnă, cu felicitările calde ce le sînt adresate cu prilejul primei zile din noua lor viață de școlari. Apoi ei intră în clasa lor, împodobită sărbătorește. Aici găsesc darul partiturii — pachete de manuale noi, colorate și atrăgătoare — și alături de fiecare cite un buchet de flori. Obişnuiesc să chem dinainte, pentru a-i întâmpina pe copii, pionieri care să le ureze succes la învățătură în munca pe care o încep.

Arăt apoi proaspeților elevi fotomontaje pregătite anterior cu scene din povești cunoscute de ei, ca de pildă „Punguța cu doi bani”, „Capra cu trei iezi”, „Ursul păcălit de vulpe” etc. Pregătesc pentru ei și o mică expoziție cu cărți, caiete și lucrări realizate de elevii care au trecut în clasa a II-a.

Cred că este bună și experiența unor colegi care, alături de cărți și de flori, pun pe pupitrele micilor școlari și cite un orar scris, cite un semn de carte, un ștergător de penițe etc. — mici daruri pregătite cu ajutorul elevilor din clasele mai mari încă în perioada de activități practice de la sfîrșitul anului precedent.

În munca școlară propriu-zisă din primele zile de cursuri urmăresc câteva obiective pe care caut să le realizez în mod treptat. Este vorba, mai întîi, de familiarizarea noilor elevi cu principalele norme de conduită școlară. Mă străduiesc astfel să le formeze noțiunea de disciplină, să-i învăț să fie ordonați, să păstreze curățenia, să aibă grijă de mobilierul școlii, să-și mențină în bună stare manualele și rechizitele pe care le au la dispoziție. Le arăt totodată cum trebuie să se poarte față de învățători și profesori, față de colegii lor, față de toți cei din jur.

Alte probleme care mă preocupă în această perioadă privesc formarea deprinderilor de a folo-

# La fizică în clasa a XI-a

În prima săptămîină de cursuri, elevii clasei a XI-a studiază la fizică, după cum se știe, mișcarea oscilatorie.

Manualul pentru clasa a XI-a consideră mișcarea oscilatorie drept fapt derivat, proiecție a mișcării circulare, considerată ca fapt primar. Acest mod de a privi lucrurile răstoarnă însă realitatea și face ca ecuația mișcării oscilatorii să-și piardă complet înțelesul fizic. De aceea, în munca mea de predare a fizicii la clasa a XI-a am procedat altfel, respectînd ordinea naturală a lucrurilor, ceea ce a asigurat totodată lecțiilor un caracter intuitiv experimental.

Am confecționat un pendul înzestrat la capătul inferior cu un picător în care am pus cerneală. Deodată am așezat o panglică lată de hîrtie care putea fi rulată uniform și pe care am trasat un sistem de axe de coordonate. În poziție de repaus punctul M. se găsea în dreptul originii. Punînd pendulul în mișcare am rulat concomitent hîrtia, avînd grijă ca picătorul să fie deschis. În dira de cerneală obținută elevii au recunoscut cu ușurință sinusoida. Am precizat că de unde în clasa a VIII-a, cînd s-a studiat mișcarea rectilinie uniformă sau cea uniform accelerată, legile respective se determinau întîi pe cale algebrică, pentru ca abia apoi să fie reprezentate grafic, de data aceasta vom porni de la reprezentarea grafică a interdependenței dintre elongația măsurată pe axa OY și timpul măsurat pe axa OX. Am

sin M<sub>1</sub>. Dar M<sub>2</sub> este egal cu M<sub>1</sub> ca avînd laturile perpendiculare iar M<sub>1</sub> este egal cu O ca fiind unghiuri alterne interne. Deci M<sub>2</sub> = O. Din cele studiate în clasa a VIII-a elevii știau că unghiul la centru O este egal cu produsul dintre viteza unghiulară și timp. Or, din triunghiul OM<sub>1</sub> M<sub>1</sub> rezultă OM<sub>1</sub> = y = A sin ωt, și cum același y = OM<sub>1</sub>, în cazul mișcării oscilatorii are expresia OM<sub>1</sub> = y = A sin Kt, reiese clar că ω este egal cu K. Ținînd seama de această identitate numerică între K și ω, pulsația notată la început cu K poate fi notată cu același simbol ω.

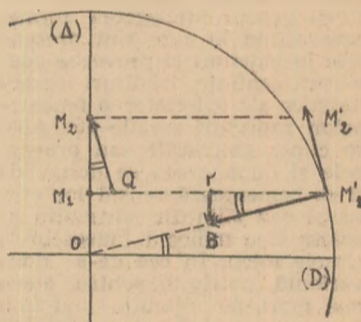
Pe de altă parte s-a demonstrat ușor că  $\omega = \frac{2\pi}{T}$ . Am

reluat pentru a dovedi aceasta ecuația y = A sin ωt și am arătat că dacă timpul crește cu o perioadă, acestui fapt îi corespunde, din punct de vedere trigonometric, o creștere a fazei cu cîteimea 2π:

sin ω(t + T) = sin(ωt + 2π),  
Din această relație am obținut  $\omega = \frac{2\pi}{T}$ . Întrucît R = A, for-

mula v = v' cos M<sub>2</sub> capătă, după înlocuirea lui v' prin produsul ωR = ωA, expresia finală v = A cos ωt.

La determinarea accelerației am folosit același procedeu ca și în cazul precedent. Anume, am trasat întîi vectorul accelerație normală al mișcării circulare executate de M' și am considerat proiecția acestui vector pe direcția elongației ca fiind accelerația mișcării oscilatorii a punctului M. Din triunghiul M<sub>1</sub> PB astfel format am dedus imediat că PB = M<sub>1</sub> B sin M<sub>1</sub>. Elevii știau din clasa a VIII-a că M<sub>1</sub> B este egal cu produsul dintre patratul vite-



zei unghiulare și rază. Deoarece am demonstrat că viteza unghiulară este egală cu pulsația K, și cum prin construcție raza este egală cu amplitudinea, am putut stabili formula a = ω<sup>2</sup> A sin ωt.

Înlocuind în această relație produsul ultimilor doi factori prin y și ținînd seama că accelerația este îndreptată împotriva sensului de mers al mobilului M, am notat pe scurt a = -ω<sup>2</sup> y.

Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă semnificația fizică a pulsației ω le-am arătat că forța elastică ce deplasează punctul M are expresia dată de legea lui Hooke: F = -Ky. Știînd că F = ma, elevii au dedus formula  $\frac{K}{m} = \frac{a}{y}$ . Înlocuind pe a și y prin

formulele lor cunoscute, am obținut  $\frac{K}{m} = \omega^2$ , de unde  $\omega = \sqrt{\frac{K}{m}}$

ceea ce reprezintă expresia matematică ce legăturii întrezărite experimental: elongația variază proporțional cu sinusul mărimii x = ωt; denumită faza mișcării. Elevii au înțeles că aceasta este proporțională cu timpul, coeficientul de proporționalitate K = ω depinzînd, după cum am arătat, de caracteristicile fizice ale sistemului conform relației de mai sus.

	Matematică	Fizică
y	sinus	elongație
x	unghi	faza mișcării
	număr concret	număr abstract
A	A=1	-∞ < A < ∞

prezentat apoi și matematic legătura aceasta, prin relația y = sin x.

În continuare am căutat să prezint astfel această relație încît ea să poată încadra perfect multitudinea de situații îmbrăcate de fenomenul studiat. Am arătat în primul rînd elevilor că în ecuația dată, y nu poate varia decît între -1 și +1. Or, întrucît din punct de vedere fizic această restricție nu are sens, s-a multiplicat partea a doua a ecuației cu un număr oarecare A, ceea ce ne-a dat y = A sin x.

Apoi am arătat că abscisa x crește cu timpul, dar nu reprezintă însuși timpul cum s-ar putea crede la prima vedere. Pentru a-i convinge de acest fapt le-am atras atenția că, dacă considerăm pendule de lungimi diferite și păstrăm viteza de rulare a hîrtiei constantă, ne vom da seama că pentru un același y corespund x diferiți. Prin urmare x variază doar proporțional cu timpul, constanta de proporționalitate K, numită pulsație, depinzînd, după cum arată experiența, de lungimea pendulului respectiv. Ținînd seama de toate acestea am notat x = Kt, ecuația stabilită anterior devenind y = A sin Kt.

Pentru determinarea vitezei am desenat o dreaptă D și, perpendicular cu ea, dreapta Δ de-a-lungul căreia se mișcă punctul M. Am trasat apoi un cerc avînd centrul în poziția de echilibru a punctului M și raza egală cu amplitudinea (R = A). Am notat cu M' proiecția lui M, obținută pe cerc prin întretăierea acestuia cu perpendiculara ce traversează dreapta D, plecînd din M. La un moment dat, M se află în M<sub>1</sub>. După un timp, Δ t se găsește în M<sub>2</sub>. Am considerat pe Δ t suficient de mic pentru a putea confunda arcul M<sub>1</sub> M<sub>2</sub> cu coarda. Notînd cu v viteza punctului oscilant M și cu v' viteza proiecției ce se mișcă pe cerc, am căpătat prin definiție:

$$v = \frac{M_1 M_2}{\Delta t} \text{ și } v' = \frac{M_1' M_2'}{\Delta t}$$

Considerînd ca unitate de timp însuși intervalul Δ t, am scris v = M<sub>1</sub> M<sub>2</sub> și v' = M<sub>1</sub>' M<sub>2</sub>'. În acest caz vectorul v' s-a confundat cu distanța M<sub>1</sub>' M<sub>2</sub>'. Am deplasat apoi acest vector paralel cu el însuși pînă cînd, împreună cu vectorul M<sub>1</sub> M<sub>2</sub>, a format triunghiul QM<sub>1</sub>M<sub>2</sub>, ceea ce ne-a permis să scriem v = v' cos M<sub>2</sub> unde O = ωt și v' =  $\frac{2\pi R}{T}$  =

$$= \omega A. \text{ Într-adevăr } OM_1 = OM_1'$$



Discuții interesante



# In noul an de învățămînt

## Orele de lectură

În articolul de față ne propunem să formulăm unele indicații metodice legate de principalele probleme ridicate de orele de lectură, precum și cele de îndrumare și control a lecturii în afara clasei.

Se știe că în rindurile învățătorilor se întîlnesc păreri diferite cu privire la modul de desfășurare a acestor ore. Astfel, unii din ei le transformă în lecții de citire, alții citește sau povestesc și înșiși o operă literară — parțial sau integral — iar alții cer elevilor să citească un fragment sau o operă, fără a interveni cu comentarii.

A indica o soluție unică în ceea ce privește structura unei ore de lectură ar fi o încălcare a principiilor și metodelor pedagogice, o ignorare a posibilităților creatoare ale cadrelor didactice. Ca și orele predate la alte discipline, orele de lectură trebuie concepute în raport cu conținutul materialului ce urmează a fi transmis și cu scopul urmărit, ținînd seama în același timp de particularitățile de vîrstă ale elevilor.

Practica multor cadre didactice fruntașe — la lecțiile cărora am asistat și a căror experiență constituie de fapt baza ideilor formulate în materialul de față — arată că orele de lectură își ating telul atunci cînd structura lor corespunde pe deplin conținutului operei care se prezintă. Pentru lectură și analiza unui basm, de pildă, este necesar un alt tip de lecție decît pentru prezentarea și comentarea unor ghicitori sau proverbe. În primul caz, lecția poate îmbrăca următoarea formă: 1) citirea sau povestirea basmului (în întregime sau parțial); 2) selectarea și interpretarea elementelor valoroase ale basmului. În al doilea caz pot fi utilizate două variante. În prima se poartă mai întîi discuții pregătitoare cu elevii pentru înțelegerea formei concentrate în care sînt prezentate în ghicitori și proverbe adevăruri, sentințe, trăsături caracteristice ale obiectelor și fenomenelor, raporturi sociale etc. Apoi se citește ghicitorile sau proverbele și după aceea se desprinde și se comentează sensul lor etic, social sau științific (structura aceasta este indicată îndeosebi la clasele mici). În cea de-a doua variantă, potrivită pentru elevii mai mari, se discută mai întîi despre proverbele sau ghicitorile cunoscute de ei, apoi se citește sau se prezintă oral unele proverbe sau ghicitori și în încheiere se comentează conținutul lor în comparație cu proverbele sau ghicitorile cunoscute anterior.

Citirea poeziilor în cadrul orelor de lectură implică cerințe deosebite. Accentul, în acest caz, nu trebuie să cadă asupra împărțirii pe fragmente (strofe), în vederea desprinderii ideilor prin-

cipale, ci pe dezvoltarea sensului general al poeziei, a frumuseții imaginilor poetice, a sentimentelor. De aceea, citirea expresivă și comentarea poeziei trebuie să ocupe locul principal în structura acestor lecții de lectură.

În orele destinate controlului lecturii putem efectua, la început, controlul caietelor de lectură (în clasele a III-a și a IV-a), putem trece apoi la citirea de către citiva elevi a impresiilor despre opera citită, pentru a continua cu discuții asupra operelor indicate ca lectură suplimentară (întrebări și răspunsuri cu privire la conținut, personaje, raporturile dintre personaje, sensul titlului etc.) și a încheia cu aprecierea însemnărilor scrise în caiete și a răspunsurilor la întrebări.

În ceea ce privește metodele cele mai utile și mai importante folosite în orele de lectură, amintim printre ele expunerea (povestirea), citirea, ca și expunerea și citirea combinate. Metoda expunerii poate fi folosită îndeosebi la clasele mai mici, în special la clasa I, deoarece se știe că în general copiii le place mai mult și le vine mai ușor să asculte decît să citească, iar pe de altă parte este necesar să-i obișnuim a asculta cu atenție și a reda cele auzite. Desigur, expunerea trebuie bine pregătită, realizată fără vorbe de prisos și logic încheiată. Se cere de asemenea, în timpul expunerii, o participare emoțională intensă a povestitorului, manifestată prin expresivitate, claritate și o intonație corespunzătoare. Este foarte important de asemenea ca în povestire amănuntele să nu înăbușe esențialul, să nu se facă abuz de explicații sau digresiuni.

Metoda citirii se folosește cu deosebire atunci cînd se prezintă poezii, fabule, povestiri, legende, proverbe etc.

Eficiența ei este determinată de calitățile citirii expresive. O citire monotonă plictisește, îndepărtează pe copii de lectură și nu contribuie la dezvoltarea interesului și gustului pentru citit. La fel de dăunător însă ca și lectura neexpresivă este și patosul exagerat sau fals.

Metoda combinată, care constă în îmbinarea povestirii cu citirea celor mai semnificative fragmente din operă, este foarte utilă, pentru că trezește permanent interesul elevilor, îi solicită emoțional și-i pune în același timp în contact direct cu opera literară. Este bine să se citească îndeosebi dialogurile vii, atractive, descrierile unor peisaje din natură, portretele unor personaje, fragmente care înfățișează acțiuni interesante, deznodămîntul etc.

Metodele la care ne-am referit pot fi practicate la toate clasele, însă cu grija cerută de specificul operelor și de vîrsta elevilor. Este indicat să folosim și procedee care să sporească efi-

cierea acestor metode. De pildă, întuirea unor tablouri, a unor ilustrații etc. contribuie nu numai la înțelegerea mai adîncă a conținutului operei, ci și la concretizarea, clarificarea și consolidarea unor imagini. De asemenea, folosirea discurilor, prezentarea unor filme și diafilme cu basme înviorază lecțiile, dîndu-le un caracter variat și atractiv.

Există încă unele nedumeriri în ceea ce privește modul cum trebuie verificate cunoștințele transmise în orele de lectură. Unii consideră că este necesară o verificare temeinică, rezervînd pentru aceasta 20—25 de minute. Alții ignorează totalmente verificarea. Socotim că se impune o verificare — dar aceasta va urmări dacă elevii și-au însușit ideile principale ale operei, mesajul ei, dacă cunosc în mare relațiile dintre personaje, dacă înțeleg valoarea artistică a operei (în măsura în care acest lucru le este accesibil). Întrebările puse trebuie să vizeze tocmai aceste elemente și, pe cît posibil, să angajeze gîndirea elevilor. Bineînțeles că verificarea se poate efectua și prin povestirea conținutului de către elevi. Aceasta trebuie să fie însoțită însă și de întrebări cu caracter generalizator.

Toate orele de lectură trebuie să constituie prilejuri de educare a elevilor. Unele cadre didactice se opresc în interpretarea operelor, la fapte, întîmplări etc., dar nu luminează sensul lor ideologic, etic sau estetic. În asemenea cazuri caracterizarea unor personaje se reduce la prezentarea unor acțiuni săvîrșite de acestea sau la o înșiruire de epitețe. Elevii trebuie însă îndrumați să aprecieze calitățile sau defectele oamenilor în raport cu cerințele sociale înaintate. Personajul cu trăsături pozitive pregnante — dezvoltate cu pricepere de către învățator — poate constitui un ideal către care elevul trebuie să tindă. De asemenea, datorită comentariilor juste ale învățătorului, elevii vor manifesta ură sau dispreț față de personajul negativ, se vor îndepărta de ceea ce este urit, respingător și vor prețui mai mult frumosul din viață. Interesează în valorificarea elementelor educative ale operelor literare, și sublinierile, gesturile, intonația, convingerea cu care vorbim, gravitatea cu care rostim marile adevăruri și emoțiile pe care le încercăm. Problemele ridicate în articolul de față nu constituie soluții definitive și categorice, ci o încercare de a deschide drum unor discuții mai largi pentru clarificarea chestiunilor metodice legate de orele de lectură.

G. DUMITRU  
C. POPESCU

inspectori la secția de învățămînt a regiunii Suceava



Orele de lectură literară sînt întotdeauna ineresante și atractive pentru elevi

## Fixarea cunoștințelor de geografie

Una dintre problemele cele mai importante ale predării geografiei o constituie înlăturarea oricărui manifestări de formalism în predare, pentru a se asigura însușirea conștientă de către elevi a cunoștințelor de geografie fizică și economică și înarmarea lor cu priceperea de a aplica aceste cunoștințe în viață. Iată de ce acum, cînd ne pregătim să începem un nou an școlar, este bine să chibzuim asupra tuturor căilor care pot da predării un caracter cît mai creator, cît mai ferit de orice elemente de formalism.

Se întîlnesc unii profesori care, furați de conținutul bogat în denumiri și cifre al lecțiilor de geografie neglijează integrarea acestora în aspectele concrete ale vieții, nu le dau o interpretare științifică, ci se mulțumesc doar să ceară elevilor reproducerea aida a celor prezentate de ei. Aceasta îi deprinde pe elevi cu o memorizare seacă a unor date care mai devreme sau mai tîrziu se șterg din memorie, lăsîndu-i cu un orizont îngust de cunoștințe și lipsindu-i de posibilitatea de a se orienta în practică.

Este desigur aici, în primul rînd, o problemă care ține de conținutul predării. Nu mai puțin importantă au însă, din acest punct de vedere, și aspectele metodice, care pot face ca lecția să alunee spre formalism din cauză că profesorul nu știe suficient de bine cum să-și dozeze expunerea, cînd și cum să facă apel la datele geografice, cum să organizeze fixarea.

Experiența celor mai buni pedagogi arată că cifrele și denumirile geografice pot fi introduse cu succes atît pe parcursul lecției cît și în fixarea materialului predat, cînd se realizează legăturile logice între fenomenele predate. Din păcate însă fixarea cunoștințelor, care trebuie să fie un moment important în procesul predării, devine uneori un prilej de repetare mecanică a unei îngrămădiri de fapte și cifre, de reproducere de către elevi a ceea ce li s-a transmis în procesul predării. În asemenea cazuri profesorul pleacă din clasă cu concluzia falsă că lecția a fost reținută în întregime și este foarte nedumerit cînd constată, în ora următoare, că în cunoștințele elevilor există grave confuzii.

Cum să procedăm pentru a înălțura acest important neajuns? Căile pe care le putem folosi sînt multiple și nu pot fi tratate, de-

sigur, în cuprinsul unui articol. Mă voi opri, de aceea, numai la una din ele. Este vorba de a organiza în așa fel fixarea încît să introducem întotdeauna în ea ceva nou — de preferință o scurtă lucrare practică — menită să clarifice și să consolideze cele predate.

Cred că mă voi face mai ușor înțeles dacă voi da cîteva exemple concrete.

La clasa a V-a, de pildă, la lecția „Mijloace de orientare pe glob”, după ce, pe baza unui bogat material intuitiv, i-am făcut pe elevi să înțeleagă meridianele și paralelele, în fixarea lecției, în loc să reluăm mecanic cunoștințele predate, putem organiza exerciții de aflare a unor elemente geografice pe glob sau pe hărți în funcție de coordonatele geografice ale acestor elemente.

În aceeași clasă, la predarea reliefului Asiei, bunăoară, putem cere elevilor să întocmească schița profilului longitudinal și transversal al continentului, indicînd punctele cele mai îndepărtate și cele mai înalte ale lui. Elevii vor rămîne astfel cu o imagine clară asupra variației formelor de relief ale Asiei.

La clasa a VIII-a, la lecția „Scara de proporție” este indicat să cerem elevilor să transforme lungimile de pe hartă în lungimi naturale sau invers, să transforme o scară numerică în scară grafică.

Tot astfel, la lecțiile de geografie economică a R.P.R. cifrele care au fost prezentate se consolidează în mintea elevilor dacă în cursul fixării se prezintă grafice, diagrame, cartodiagrame, tablouri sinoptice — care să fie interpretate de ei sub conducerea profesorilor.

Foarte concludente sînt pentru elevi graficele comparative între țările capitaliste și cele socialiste cu privire la creșterea producției și productivității muncii, de pildă. Interpretînd aceste grafice, ei ajung la convingeri ferme cu privire la superioritatea economiei socialiste.

Socotesc că, prin eforturile lor creatoare, profesorii de geografie pot găsi numeroase și variate mijloace pentru a-i înarma pe elevii lor cu cunoștințe temeinice, legate strîns de viață, de practica desăvîrșirii construcției socialiste.

Prof. T. BURCESCU  
București

## Cunoștințe mai clare, mai precise

Deși încă de acum doi ani a apărut Hotărîrea Consiliului de Miniștri prin care se preciza obligativitatea folosirii unui singur sistem de unități de măsură, faptul acesta nu și-a găsit încă ecou nici în programa de învățămînt, nici în manualele pentru școala medie. Socotim că trebuie să se ia imediat măsuri în această privință spre a se putea folosi multiplele avantaje ce decurg din aplicarea sistemului internațional.

În cele ce urmează voi arăta numai unul din aceste avantaje. Este vorba de predarea primului principiu al termodinamicii, principiul echivalenței. Acest principiu, consecință a legii conservării energiei, enunțată de către Lomonosov pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, a fost stabilit în 1842 de către R. Mayer. El a fost formulat astfel: rapor-

tul dintre lucrul mecanic rezultat din transformarea căldurii și cantitatea de căldură transformată în lucru mecanic este constant. Se știe că expresia matematică a acestui principiu este dată de

relația:  $\frac{W}{Q} = J$  sau  $W = JQ$ , unde  $W$  este lucrul mecanic rezultat,  $Q$  — cantitatea de căldură transformată, iar  $J$  — un coeficient parazit, numit echivalentul mecanic al caloriei, egal cu 427 dacă  $W$  este exprimat în  $kgjm$  și  $Q$  în kcal. Apariția coeficientului parazit  $J$  — care aduce o serie de dificultăți în predare — se explică prin faptul că mărimile  $W$  și  $Q$  sînt exprimate în sisteme de unități diferite.

Atunci însă cînd și lucrul mecanic și căldura sînt exprimate în același sistem de unități de măsură, principiul echivalenței se formulează astfel: cantitățile de căldură și lucru mecanic care se

transformă și care rezultă din transformare sînt egale. Sau, folosind sistemul internațional, dacă 1 joule de căldură se transformă complet în lucru mecanic, rezultă exact 1 joule de lucru mecanic și invers.

Enunțat sub această formă, principiul echivalenței apare elevilor cu mult mai clar, iar expresia lui matematică devine  $W = Q$ , relație din care lipsește coeficientul parazit  $J$ , ceea ce ușurează mult însușirea cunoștințelor de către elevi.

Și acesta este, așa cum spunem, numai unul din multele avantaje ce se pot obține prin folosirea în predare a sistemului internațional, datorită cărui predarea se simplifică, iar noțiunile elevilor devin mai clare, mai precise.

IOAN RACZ  
Arad



# un nivel mai înalt al predării

La lecțiile de geometrie, în școală, elevii studiază relațiile spațiale ale corpurilor reale luate în „forme pure”, adică făcând abstracție de culoare, greutate, densitate sau alte proprietăți de acest fel.

Aceasta nu înseamnă însă că predarea geometriei poate fi ruptă de materialul concret, de intuirea lui. Dimpotrivă, însușirea primelor cunoștințe despre formele geometrice trebuie să se bazeze neapărat pe observarea obiectelor. Pornind în studierea corpurilor geometrice de la obiectele existente în lumea înconjurătoare, elevii vor înțelege în mod firesc că geometria nu este o „invenție” a unor oameni de știință, ci o știință izvorită din necesitățile vieții practice.

În etapa următoare a studiului geometriei este necesar să se treacă la intuirea modelelor. Folosirea modelelor este determinată, pe de o parte, de faptul că obiectele naturale nu se stau întotdeauna la îndemână în timpul studiului, iar pe de altă parte, de faptul că modelul constituie în fond un prim pas spre abstractizare. Datorită lui putem lăsa la o parte proprietățile fizice ale corpurilor (culoarea, greutatea, densitatea etc.) care pot sustrage atenția elevului, concretizând în schimb elementele specifice studiului geometriei — punctele, liniile, suprafețele etc. De pildă, la cele mici, linia dreaptă este definită cu ajutorul unui fir de ață bine întins, reprezentând linia fizică. Aici accentuăm asupra dimensiunii dominante — lungimea — neglijând grosimea, dimensiune care nu ne interesează în cazul dat. De la linia fizică elevul ajunge deci la linia abstractă, pe care o concepe ca având o singură dimensiune — lungimea. În acest fel modelul înlesnește observația elevului și o canalizează spre elementele esențiale ale corpurilor studiate de geometrie.

Un pas superior în procesul de abstractizare îl constituie desenul. El înlesnește într-o măsură și mai largă desprinderea de concret și formarea imaginii spațiale. Bineînțeles că, pentru aceasta, desenul trebuie să fie foarte corect executat, astfel încât elevul să-și poată imagina perfect, prin mijlocirea lui, corpul corespunzător.

Experiența predării geometriei arată că neglijarea folosirii oricăreia dintre aceste căi intuitive are consecințe dăunătoare asupra calității cunoștințelor. Intuirea în primul rând a lucrurilor din lumea înconjurătoare, apoi a modelelor confecționate și în sfârșit a desenelor constituie etape obligatorii în studiul geometriei, ele condu-

## Intuiția la lecțiile de geometrie

cind în mod gradat pe elevi spre abstractizare, spre formarea unor reprezentări spațiale clare și corecte.

Desigur, nu trebuie și nu putem să ne oprim aici. Este necesar să-i deprindem pe elevi să aplice în practică cunoștințele abstracte pe care le-au dobândit pe baza intuirii obiectelor, modelelor și desenelor.

Etapele procesului intuitiv nu trebuie concepute izolat, rupte una de alta. Prioritatea pe care o acordăm în timpul predării uneia din ele depinde de particularitățile de vîrstă ale elevilor. Fără îndoială că la elevii din clasele mai mici, a căror gândire are un pronunțat caracter concret, vom acorda mai multă atenție intuirii corpurilor și modelelor. În același timp, însă, trebuie să avem în vedere că abuzul în această privință poate fi dăunător, frînând dezvoltarea gândirii abstracte a elevilor. De aceea trebuie să asigurăm o îmbinare armonioasă a etapelor intuirii în procesul de predare a geometriei.

Numeroși profesori de geometrie confecționează ei înșiși, cu ajutorul elevilor, modele pe care le folosesc cu bune rezultate în predare. Iată, de pildă, cum a procedat în acest scop profesorul Gheorghe Tincu de la Școala medie nr. 2 din Fălticeni.

În general, tov. Tincu a căutat să construiască modele puțin costisitoare, rezistente și simple, care să concretizeze clar și intuitiv definițiile și elementele principale ale corpurilor geometrice prevăzute de programa școlară satisfăcând în același timp cerințele de ordin estetic. El a conceput o trusă formată din 12 modele, corespunzătoare cerințelor programei de geometrie a școlii de 8 ani. Trusa cuprinde un paralelipiped dreptunghi cu diagonale și secțiune diagonală, un paralelipiped drept cu diagonale, un paralelipiped oblic cu diagonale, un cub cu diagonale și secțiune diagonală, o prismă regulată, o prismă dreaptă, o piramidă regulată, un trunchi de piramidă regulată, un con circular drept cu secțiune axială, un trunchi de con cu secțiune

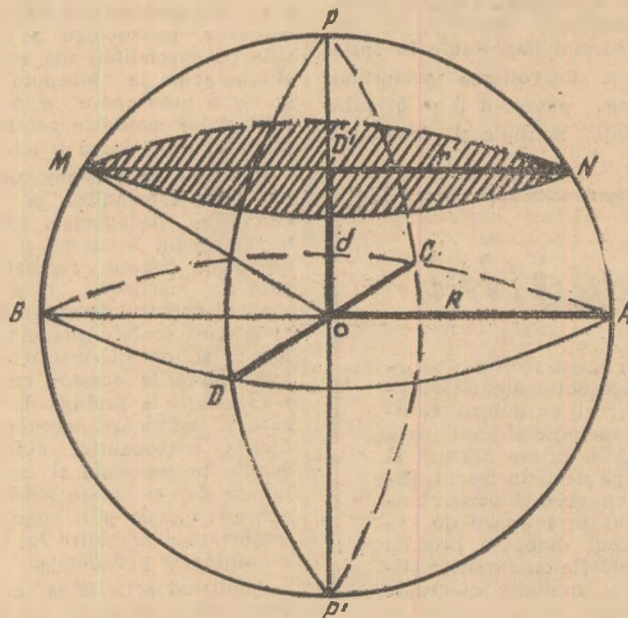
axială, un cilindru circular drept și o sferă.

Menționăm că valoarea acestor modele a fost apreciată de Comisia de invenții și inovații de pe lângă Ministerul Învățămîntului, care a acordat autorului brevetul de inovator și un premiu special. Iată cum a procedat tov. Tincu. Să presupunem că a avut de construit o prismă patrulateră. Pentru aceasta a tăiat din sirmă segmente pentru fiecare latură a bazei și pentru muchiile laterale. A apropiat apoi capetele sîrmelor pentru a forma patrulaterul și le-a lipit cu puțin cositor. A așezat baza pe o placă plană și a început încheierea muchiilor laterale, lipindu-le definitiv cu cositor. Apoi a lipit a doua bază. Într-o capetele laturilor bazei au intrat muchiile laterale și în felul acesta au luat naștere mici goluri, care au fost umplute cu cositor, făcându-se astfel o bună legătură. După lipirea definitivă și centrarea figurii s-au șlefuit muchiile lipite. Conturul bazei se poate realiza și dintr-o singură sirmă frîntă în diferite puncte. În acest caz muchiile laterale se sudează

autogen sau se alănesc, lipirea cu cositor nefiind rezistentă.

Pentru construirea piramidei s-a procedat în același mod, ținându-se însă seama de faptul că muchiile laterale trebuie să fie ascuțite la capătul care formează vârful. Conul l-a realizat confecționînd întâi patru generatoare care au picioarele fixate pe circumferința bazei, în așa fel ca aceasta să fie împărțită în patru arce egale. Capetele care formează vârful conului au fost ascuțite ca și la piramidă, iar cele lipite de bază au fost ascuțite în formă de pană. Locul unde se lipesc de circumferință s-a crestat puțin, pentru întărirea legăturii.

Pentru sferă s-au confecționat trei cercuri mari de aceeași mărime, lipite în așa fel încît diametrele lor să formeze un triedru tridreptunghic, cu vârful în centrul sferei. La distanțe egale, de cîte circa 10 mm, s-au lipit cercuri ale căror plane sînt paralele cu unul din planele unui cerc mare. Cele trei cercuri au puncte de contact de exemplu A, B, C, D, P și P'. În aceste puncte s-au făcut pilituri, pentru



ca cercurile, care au fost construite egal, să se poată îmbina.

Din fire de ață sau de nylon au fost duse meridianele sferei, după ce mai întâi în interiorul ei s-au construit secțiunile necesare, raza sau diametrul (vezi figura).

După construirea scheletului corpului geometric s-a trecut la țesutul cu fire de ață sau de nylon de diferite culori, procedîndu-se astfel: s-a festonat tot scheletul corpului cu o culoare, iar elementele geometrice principale ale corpului au fost scoase în evidență prin culori diferite. La fel s-a procedat cu secțiunile corpurilor și cu corpurile înscrise în el. Firele ce formează pinza suprafeței care mărginește corpul au fost duse la aceeași distanță.

S-a trecut apoi la țesut. Mai întâi s-au țesut cu fire mai dese secțiunile interioare sau corpul înscris, iar apoi exteriorul, cu fire mai rare, pentru a nu acoperi forma corpului înscris și a asigura o mai bună vizibilitate a elementelor interioare. S-a introdus acul printr-un nod al festonului de la bază și s-a dus firul în direcția drepte care a generat suprafața corpului respectiv, prinzîndu-l de un alt nod al festonului de la baza superioară sau de la vîrf, dacă era vorba de piramidă sau con. Firul următor s-a dus de la al doilea sau al treilea nod, după cum s-a urmărit ca pinza să fie mai deasă sau mai rară.

În construirea modelelor, prof. Tincu a colaborat strîns cu profesorul de desen și cu cel de lucrări practice. Primul i-a îndrumat pe elevi asupra proiecției, iar cel de-al doilea asupra unor operațiuni practice ca îndoirea și secționarea metalelor, lipirea și șlefuirea lor, pilirea etc.

Elevii care au construit și au folosit aceste modele și-au fixat temeinic cunoștințele privitoare la forma lor spațială, la elementele lor principale și la pozițiile acestora, observînd cu ușurință relațiile dintre ele. Ei au avut posibilități sporite de a efectua măsurători de elemente metrice și unghiulare, de a rezolva și compune probleme de geometrie după datele luate de pe modele.

Antrenarea elevilor în construirea modelelor mai prezintă și un alt avantaj — acela că fiecare elev poate avea în fața sa un model pe care îl observă și îl analizează concomitent cu explicațiile profesorului. Este evident că în asemenea condiții eficiența lecției sporește simțitor.

DUMITRU GRIGORIU  
lector la I.P.C.D. — Iași

## Cerințe de ordin metodic

Îmbunătățirea predării lecțiilor de sintaxă a limbii latine în clasa a X-a ridică, după părerea noastră, unele cerințe de ordin metodic ce se referă atât la repartizarea orelor de sintaxă în ansamblul planificării calendaristice, cît și la structura lecțiilor.

În ceea ce privește planificarea calendaristică se poate spune că s-a format un fel de obișnuință ca lecțiile de sintaxă să fie repartizate de-a lungul întregului an școlar — cîte o oră pe săptămînă. Sursa acestei practici o găsim într-o propunere a autorului manualului de clasa a X-a, în prefața la prima ediție a acestui manual (1958). În aceeași prefață se recomandă ca „predarea sintaxei să înceapă în a cincea săptămînă de la începutul anului școlar”, prima lună fiind rezervată, paralel cu traducerea din „De bello Gallico”, pentru revederea și completarea cunoștințelor privitoare la regulile de sintaxă învățate în clasa a IX-a, „cu scopul de a scoate la suprafață, în mintea elevilor, cunoștințele care, întimplător, au putut fi uitate”. Propunerile acestea au fost însușite și aplicate de aproape toți profesorii de limba latină, deoarece creau avantajul de a se folosi în timpul predării multe exemple din fragmentele traduse din operele unor

scriitori clasici ca Caesar, Cicero și Titus Livius.

Predarea sintaxei în numai o oră pe săptămînă are însă și unele dezavantaje — între altele, pe acela că ultimele capitole de sintaxă a frazei se explică abia cu cîteva săptămîni înainte de încheierea anului școlar, deci în perioada în care se traduc fragmente din opera lui Ovidius. Din cauza aceasta, aplicațiile pe texte sînt destul de limitate. Or, este important ca, atunci cînd citesc și traduc din operele prozatorilor, elevii să posede un număr cît mai mare de cunoștințe de sintaxă, pentru a fi în măsură să descifreze în mod conștient un text și să înțeleagă cît mai bine sensul lui. În felul acesta se evită traduceri formale și se ușurează sesizarea frumuseții anumitor opere de mare valoare literară.

Unele din neajunsurile predării sintaxei de-a lungul întregului an școlar în cîte o oră pe săptămînă au fost analizate în cercul pedagogic al profesorilor de limba latină din București. Cu acest prilej, o serie de profesori cu experiență îndelungată la catedră au arătat colegilor lor că, renunțînd la eșalonarea orelor de sintaxă pe tot parcursul anului școlar, ei le-au concentrat în cea mai mare parte în primul trimestru, în celelalte trimestre

făcînd traduceri și cît mai multe aplicații.

Consider și eu că este mai util ca lecțiile de sintaxă să fie repartizate în așa fel încît în prima parte a anului școlar să se afecteze două ore pentru predarea sintaxei și două ore pentru traducerea și interpretarea fragmentelor din operele scriitorilor indicați de programa școlară, urmînd ca în a doua jumătate a anului să se facă numai traduceri și aplicații gramaticale pe textele traduse. În felul acesta, în prima jumătate a anului școlar se poate asigura parcurgerea în bune condiții a întregii sintaxe, concomitent cu traducerea fragmentelor din „De bello Gallico” și din scrierile lui Cicero. Se asigură astfel un număr suficient de texte pe baza cărora se pot preda toate noțiunile noi de sintaxă, renunțîndu-se la cît mai multe din exemplele necunoscute și netraduse de elevi.

Nu numai planificarea calendaristică, dar și structura lecțiilor de comunicare a cunoștințelor necesită unele discuții.

Spre deosebire de clasa a IX-a, la care sintaxa se predă numai inductiv, pe baza unor texte special alcătuite de autorii manualului pentru a ilustra anumite fapte de limbă, la clasa a X-a se folosesc ambele metode — cea deductivă pentru noțiunile stu-

diată în clasa anterioară și cea inductivă pentru comunicarea cunoștințelor noi.

În manualele de clasa a X-a lecțiile de sintaxă sînt organizate, în general, deductiv, adică formularea regulilor gramaticale precede exemplificarea. Structurate astfel, capitolele de sintaxă au un caracter unitar. Practic, însă, lecțiile de sintaxă la clasa a X-a ar trebui să fie, cred, concepute și realizate diferențiat. La capitolele care cuprind și noțiuni studiate în clasa a IX-a, dar și noțiuni noi, este normal să se revadă mai întâi ceea ce cunosc elevii atît în privința regulilor cît și a exemplelor. Dacă în clasa a IX-a noțiunile au fost bine clarificate și s-au făcut suficiente aplicații practice, precum și apropierile necesare de gramatica limbii romîne, reimprespărtarea lor în memoria elevilor se va face fără nici o dificultate. După revederea acestor cunoștințe și consemnarea lor schematică pe tablă, elevii vor reuși ușor să-și însușească și cunoștințele noi. Predarea noțiunilor noi va fi mult ușurată dacă exemplele vor fi alese numai din textele traduse în clasă, utilizîndu-se fragmentele necesare în contextul lor, nu izolat, așa cum se întîmplă de obicei. În felul acesta se înlătură efortul și se economisește timpul necesar traducerii exemplorilor, iar explicarea noțiunilor de gramatică se leagă organic de textele studiate. Acest lucru nu este greu de realizat dacă profesorul își alege cu grijă exemplele chiar de la începutul

anului școlar și insistă în mod deosebit asupra traducerii lor, efectuînd la nevoie și unele analize morfologice prealabile. Textele pentru exemple se pot extrage și pe maculatoare sau pe caietele de gramatică.

Pe baza unor exemple de felul acesta este bine să se predea și capitolele noi — afară, firește, de cele cu o structură specială, cum ar fi, de pildă, consecutiv temporum.

În acest mod, lecțiile de sintaxă se leagă organic de faptele de limbă în parte cunoscute de elevi, dar care, cu acest prilej, sînt clarificate și clasificate din punct de vedere sintactic, încadrîndu-se adesea în categoriile gramaticale studiate la orele de limba romînă. Sintaxa nu se mai studiază sub aspectul ei teoretic, uneori chiar abstract, iar efortul depus pentru însușirea cunoștințelor noi este minim.

Opinînd pentru predarea sintaxei numai pe baza exemplorilor cunoscute din orele anterioare nu încerc să contest că și autorul manualului de limba latină pentru clasa a X-a a avut în vedere uneori aspectul acesta, însă numărul textelor necunoscute, cu precădere cele din operele care nu se studiază în clasă, este mai mare în comparație cu cele din prima categorie.

Intrucît selecționarea exemplorilor nu este prea ușoară, îmi propun să revin asupra acestui aspect al problemei.

Prof. ION POPESCU  
București



## Pentru noi succese în învățămîntul agricol

Pentru a răspunde cerințelor actuale și de perspectivă privind ridicarea producției agricole, mecanizarea muncilor în agricultură, dezvoltarea sectorului zootehnic etc., secția de învățămînt și propagandă din Consiliul Superior al Agriculturii a adus numeroase îmbunătățiri planurilor de învățămînt și programelor școlare pentru școlile profesionale de mecanizatori, școlile tehnice agricole, horticoale și veterinare. Modificările aduse planurilor și programelor sînt în seama de rezultatele aplicării experimentale a unor programe școlare în anul trecut, ca și de concluziile desprinse în ședința Consiliului învățămîntului profesional și tehnic din iulie 1963, care a analizat sarcinile ce revin școlilor din acest sector în noul an școlar.

Astfel practica de producție efectuată pînă acum de viitorii mecanici agricoli în trimestrul I al anului II va fi efectuată în viitor în anul III, cînd elevii au suficiente cunoștințe despre diferite mașini agricole și conducerea acestora. În schimb în anul II sînt puse pe săptămîna numărul de ore în care elevii studiază conducerea tractoarelor.

În școlile tehnice, pentru a le forma elevilor deprinderi practice în specialitățile agronomie și horticultură, practica de inițiere s-a eșalonat, în conformitate cu calendarul muncilor agricole, în perioadele cînd se efectuează cele mai multe lucrări, repartizîndu-se în acest scop două zile pe săptămîna; aceasta va da personalului didactic posibilitatea să asigure mai bine practica agricolă, iar

elevilor să-și însușească mai temeinic deprinderile practice în principalele lucrări agricole.

Pentru a se asigura predarea în bune condiții a cunoștințelor despre culturi irigate, horticultură, protecția plantelor, mecanizarea și electrificarea agriculturii și pentru ca viitorii tehnicieni agronomi să dobîndească cît mai multe și mai temeinice cunoștințe în aceste domenii, care au un rol important în creșterea eficacității economice a unităților agricole socialiste, s-a mărit numărul de ore la aceste discipline. În același timp, din programele unor discipline cum sînt botanica, fiziologia plantelor, agricultura generală, fitotehnia etc., au fost eliminate o serie de noțiuni care încărcau inutil memoria elevilor. De asemenea pentru a se înlătura supraîncărcarea acestora, tehnologia produselor horticoale nu va mai fi studiată ca o disciplină aparte, cunoștințele respective fiind incluse în cadrul disciplinelor de profil.

În școlile tehnice de veterinari, practica de producție a elevilor din anul II se va desfășura în luna aprilie, cînd au loc cele mai multe acțiuni sanitare-veterinare, cum ar fi însămințările artificiale, desinfecțiile, recoltările de singe, tuberculizările, vaccinarile antirujetice și antiseptoase etc. De asemenea, s-a mărit numărul de ore pentru studiul culturii plantelor de nutriție și a mecanizării și electrificării zootehniciei. Intrucît viitorii tehnicieni veterinari le vor reveni sarcini importante în sprijinirea și dezvoltarea sectorului zootehnic, pentru a li se asigura cunoștințe multiple și temeinice

despre întreținerea și creșterea animalelor, numărul orelor de zootehnie din anul II a sporit de la 4 pe săptămîna cît era înainte, la 5 pe săptămîna. În aceste ore se va da o atenție deosebită studierii taurinelor, ovinelor și porcinelor, care au cea mai mare importanță economică. De asemenea, în programa școlară pentru această specialitate, s-au introdus și unele teme noi, privind creșterea porcinelor în flux continuu, creșterea industrială a păsărilor și alte metode moderne de înaltă productivitate, experimentate cu bune rezultate în marile unități de producție agricolă.

Toate modificările intervenite în planurile și programele de învățămînt ale școlilor profesionale de mecanizatori, școlile tehnice agricole, horticoale și veterinare sînt menite să adîncească conținutul științific al acestui învățămînt, ridicînd pe o treaptă mai înaltă pregătirea viitorilor mecanizatori și tehnicieni ai agriculturii noastre socialiste.

GH. DIVRICIAN



Lucrări practice la Centrul școlar agricol din Valea Călugărească

## Activitate metodică vie, concretă

Organizarea la un nivel ridicat a muncii metodice desfășurate în cercurile pedagogice și în comisiile pe specialități din școli constituie acum la începutul anului școlar o preocupare principală a cabinetelor metodice pentru învățămîntul profesional și tehnic.

În scopul de a asigura un ajutor cît mai substanțial și concret cercurilor pedagogice, cabinetele metodice din București și Cluj au organizat recent consfătuiri la care au participat responsabilii acestor cercuri, directorii de școli și grupuri școlare, precum și profesori și maiștri-instructori fruntași. Lucrările acestor consfătuiri s-au referit la problemele organizării și îndrumării activității metodice a personalului didactic din școlile profesionale și tehnice, la munca de cercetare științifică a acestuia precum și la continua perfecționare a pregătirii lui tehnico-științifice și pedagogice.

Analizînd activitatea cercurilor pedagogice în anul școlar 1962-1963, relevînd experiența pozitivă și deficiențele constatate în munca lor, consfătuirile au formulat totodată obiectivele principale ale muncii metodice din anul școlar care începe și au precizat o serie de căi eficiente pentru atingerea scopurilor propuse. Astfel, s-a evidențiat, ca o cerință de primă importanță, necesitatea ca cercurile pedagogice să fie reorganizate pe secții, în funcție de disciplinele predate de membrii acestora.

Încă din anul trecut o serie de cercuri pedagogice, cum sînt cele din Iași, Ploiești, Bacău, București, Craiova, Galați, Arad, Copșa Mică, Satu Mare, Tg. Mureș, Hunedoara și Caransebeș și-au organizat activitatea metodică în acest mod, obținînd rezultate pozitive. Ele au creat secții pentru personalul didactic care predă disciplinele de cultură tehnică specială în diferite sectoare de producție, cel care predă obiecte de cultură tehnică generală, pentru directori etc., ceea ce a contribuit la mai buna desfășurare a muncii, la tratarea mai concretă a problemelor luate în dezbatere.

O experiență pozitivă care trebuie extinsă în acest an școlar o constituie antrenarea în activitatea cercurilor pedagogice și a personalului auxiliar din școli — bibliotecarii, pedagogii. Discutarea în cercuri a problemelor legate de activitatea acestora, instruirea lor asupra sarcinilor care le revin au determinat o mai bună încadrare a lor în frontul pedagogic comun al corpului didactic și implicit o

mai mare eficiență a activității pe care o desfășoară.

Analiza muncii desfășurate în anul trecut în cercurile pedagogice din învățămîntul profesional și tehnic a vădit că cele mai multe din ele s-au orientat spre rezolvarea unor probleme importante ale muncii de pregătire a viitorilor muncitori și tehnicieni. Tocmai acest fapt a determinat o participare amplă a personalului didactic, în special a celui cu funcția de bază în școală, la majoritatea activităților metodice. Rămîne ca o sarcină de cea mai mare importanță pentru cercurile pedagogice ca, în noul an școlar, să antreneze în activitatea metodică și pe profesorii și maiștrii-instructori care au funcția de bază în producție. Aceștia își vor dezvolta astfel cunoștințele metodice și metodice privind predarea lecțiilor de specialitate, iar pe de altă parte vor putea aduce o contribuție importantă la familiarizarea celorlalți profesori cu tehnica și tehnologia nouă folosite în întreprinderi.

În noul an școlar cercurile pedagogice sînt chemate să aducă o contribuție sporită la îmbunătățirea activității școlilor profesionale de mecanizatori și a școlilor tehnice agricole, antrenînd personalul didactic din aceste școli în acțiuni specifice, astfel încît să poată organiza și desfășura la un nivel cît mai ridicat sarcinile ce îi revin în cadrul procesului instructiv-educativ.

Consfătuirile organizate de cabinetele metodice din București și Cluj au indicat formele cele mai eficiente de desfășurare a activității metodice, s-au referit la conținutul acestor activități precum și la modul de desfășurare a fiecăreia din ele în parte. Astfel, s-a subliniat că una din acțiunile cele mai rodnice în vederea schimbului de experiență o constituie lecțiile deschise și referatele pe teme ideologice, tehnico-științifice și metodice. În legătură cu desfășurarea lecțiilor deschise s-a arătat necesitatea ca, în prima perioadă a anului școlar, acestea să fie prezentate de profesorii și maiștrii cu cea mai bogată experiență și cu o bună pregătire pedagogică. Este necesar de asemenea să fie antrenate în prezentarea lecțiilor deschise, în timpul anului școlar, și cei care au funcția de bază în întreprinderi pentru a aprofunda pe această cale o serie de cunoștințe metodice esențiale. S-a recomandat extinderea organizării de lec-

ții deschise în secțiile întreprinderilor, precum și în laboratoarele și cabinetele tehnice ale acestora, intrucît asemenea lecții contribuie mult la ridicarea conținutului preării în școlile profesionale și tehnice.

Pentru ca lecțiile deschise să devină cu adevărat un mijloc de realizare a unui larg schimb de experiență, s-a arătat că trebuie să se stabilească cu precizie obiectivele lor în funcție de problemele centrale ale școlii respective. De pildă, se pot organiza lecții pentru demonstrarea metodicii instruirii practice în atelierul-școală, lecții de lucrări practice în laborator, lecții de cultură tehnică în cabinetele școlare etc.

Printre sarcinile actuale ale cercurilor pedagogice — s-a arătat în consfătuiri — se numără și organizarea, încă de la începutul anului școlar, a ciclului de lecții de minim pedagogic pentru maiștrii-instructori, astfel încît să se ajungă la o metodică unitară în efectuarea instructajelor practice în atelierul-școală.

Mai mult decît în trecut trebuie să se ocupe cercurile pedagogice de orientarea corpului didactic pe linia muncii de cercetare științifică. Așa cum s-a arătat în consfătuiri este indicat ca planurile tematice ale cercurilor să prevadă măsuri pentru antrenarea profesorilor în elaborarea unor lucrări pentru publicațiile de specialitate, în recenzarea unor manuale și a unor programe școlare, precum și în efectuarea unor studii mai ample cu privire la anumite probleme tehnico-științifice sau metodice. De asemenea, s-a recomandat ca cercurile pedagogice să-i antreneze mai larg pe profesori și maiștri în confecționarea materialului didactic. Se impune totodată organizarea schimbului de documentații tehnice între cercurile pedagogice privind realizarea materialelor didactice.

Stabilindu-și de la început în mod judicios și concret sarcinile, ducîndu-le cu pricepere la îndeplinire, cercurile pedagogice din învățămîntul profesional și tehnic — așa cum s-a arătat în consfătuiri — vor putea să-și sporească simțitor contribuția la îmbunătățirea întregului proces de pregătire a viitorilor muncitori și tehnicieni.

■ Ing. A. TUCMEANU  
Ing. E. CUPFER

### Ultimele pregătiri

#### ...la Grupul școlar de energie electrică din Cimpina

În vederea primirii elevilor anului I, Grupul școlar de energie electrică din Cimpina a făcut pregătiri speciale. În holul principal al școlii noii elevi sînt întîmpinați de un impresionant panou de onoare pe care sînt expuse fotografiile profesorilor și maiștrilor-instructori fruntași, precum și fotografiile celor peste 170 de absolvenți ai școlii evidențiați în întrecerile socialiste la locul de muncă unde au fost repartizați. Exemplul acestor absolvenți, aspectul festiv al școlii, cuvintele și îndrumările calde ale corpului didactic au întărit dorința celor ce intră în anul I de a se pregăti cu temeinicie, astfel încît să-și însușească în adevîncime una din interesanțele meseriei pentru care școala pregătește muncitori de înaltă calificare.

D. MUSCĂLESCU

#### ...la Grupul școlar comercial din Craiova

Conducerea Grupului școlar comercial din Craiova a convocat recent o ședință cu întreg personalul didactic al școlii în vederea discutării sarcinilor cu privire la desfășurarea cu succes a muncii în noul an școlar, precum și a măsurilor care trebuie adoptate în acest scop. Obiectivul principal al discuțiilor l-a constituit determinarea căilor pentru ridicarea nivelului lecțiilor și pentru sporirea interesului elevilor față de însușirea cunoștințelor pre-

date. În acest scop s-a acordat o deosebită atenție reorganizării și extinderii cabinetului metodic al școlii, care va oglindi, într-o măsură și mai largă decît în trecut, întreaga experiență pozitivă acumulată în predare de către corpul didactic, precum și cercetările cu caracter științific și metodic efectuate de acesta.

Prof. C. DUMITRESCU  
și I. PETRAȘCU

#### ...la Școala profesională U.C.E.C.O.M. din Slatina

Personalul didactic al Școlii profesionale U.C.E.C.O.M. din Slatina a acordat, în cadrul pregătirilor pentru deschiderea noului an școlar, o atenție deosebită dezvoltării magazinului-școală, în cadrul căruia se efectuează practica elevilor în cursul anului școlar. Raioanele acestui magazin au fost extinse, ele cuprinzînd acum un sortiment mai bogat și mai variat de mărfuri, ceea ce va da prilejul elevilor să se familiarizeze cu metodele de păstrare a acestora, de recunoaștere a sortimentelor atît după denumirea lor comercială cît și după valoarea lor practică, de recomandare a calităților diferitelor mărfuri, de ambalare a lor etc.

Noua organizare a magazinului-școală va da elevilor posibilitatea să-și efectueze practica în condiții similare cu cele pe care le vor întîlni în magazinele sătești ale cooperativelor de consum, asigurîndu-le astfel o pregătire profesională mai temeinică.

Prof. SIMION TULIGĂ



# O cale utilă de perfecționare a profesorilor de matematică

În timpul acestei vacanțe a avut loc, la Săcele-Brașov, cel de al treilea curs de vară organizat pentru profesorii de matematică de Societatea de științe matematice și fizice din R.P.R. La acest curs au participat 48 de profesori dintr-o serie de școli medii, de opt ani și profesionale de la orașe și sate. Printre ei s-au numărat profesori frunțași, profesori care au obținut gradul II, cadre cu experiență la catedră ca și cadre tinere, aflate la începutul carierei. Toți cursanții au dat dovadă de seriozitate, s-au preocupat îndeaproape de realizarea obiectivelor cursului, manifestând dorința de a-și perfecționa pregătirea, de a cunoaște noi căi menite să ducă la îmbunătățirea muncii lor.

În cadrul cursului s-au ținut prelegeri și conferințe, a avut loc un simpozion, s-au purtat discuții. Cele mai vii dezbateri le-a provocat expunerile asupra unor chestiuni strâns legate de programa școlară — predarea noțiunii de funcție într-o accepție modernă, cuprinzătoare și multivalentă (acad. Gr. Moisil, prof. univ. A. Haimovici-Iași) și introducerea unor noțiuni de calculul probabilităților și statistică în școala medie (acad. Gh. Mihoc). Mult interes a stîrnit simpozionul despre aplicarea matematicii în economie (acad. Gr. Moisil, conf. N. Mihăilă ș.a.); De asemenea, cursanții au manifestat un deosebit interes pentru expunerea care a trecut în revistă începuturile învățămîntului matematic în Țările Române (prof. univ. N. Mihăileanu), pentru prezentarea unor probleme de metodică a predării matematicii (conf. A. Hollinger, conf. E. Rusu), ca și pentru unele conferințe care au urmărit prezentarea unor probleme moderne de matematică, generalizînd chestiuni predate în școala medie și contribuind pe această cale la lărgirea orizontului ascultătorilor. Astfel, aceștia au ascultat conferința despre teoria integrală (acad. Miron Nicolescu), despre unele probleme actuale ale astronomiei (prof. univ. C. Drîmbă, membru corespicient al Academiei E.P.R.), despre geometrii noneuclidiene (prof. univ. N. Mihăileanu), despre probleme regulate și semiregulate (conf. T. Roman). Alte prelegeri au urmărit informarea auditoriului asupra unor probleme actuale din diferite discipline matemati-

ce: teoria firelor de așteptare și aplicații ale ei în economie (acad. Gh. Mihoc), metode de deducere a ecuațiilor cu derivate parțiale (acad. N. Teodorescu), omul și mașina — unele probleme ale ciberneticii (prof. univ. O. Onicescu), metoda aproximațiilor succesive și rolul ei în analiza matematică (conf. C. Corduneanu-Iași), biomatematica (conf. T. Postelnicu).

Cursul de vară a oferit totodată participanților și prilejul de a dezbate unele probleme actuale ale învățămîntului. Astfel, aceștia au luat parte la o discuție condusă de tov. C. Nădejde, adjunct al ministrului învățămîntului, făcînd sugestii și propuneri pentru îmbunătățirea sistemului actual de perfecționare a cadrelor didactice. De asemenea, pe baza unui referat alcătuit de un colectiv de profesori care predau la clasele V-VII, s-a discutat programa de aritmetică și algebră a școlii de opt ani și s-au făcut unele propuneri de îmbunătățire a acesteia, care s-au transmis فورurilor în drept.

Discuțiile purtate pe marginea unor conferințe în sala de curs au continuat adesea în pauze, și mai ales în timpul liber, între cursanți și conferențieri. Trebuie subliniat și faptul că participanții la curs și-au împărtășit reciproc experiența în munca la catedră, că s-a realizat de fapt un schimb larg și interesant de păreri asupra unor probleme metodice, care vor putea fi fructificate în noul an școlar.

Privit în ansamblu, programul științific și metodic al cursului și-a atins scopul prin informarea sintetică și multilaterală pe care a oferit-o participanților, prin faptul că le-a indicat numeroase căi în vederea activității la clasă, prin dezbaterile unor aspecte ale îmbunătățirii învățămîntului de specialitate în viitorul apropiat, prin sugestiile date în vederea studiului și cercetării personale, a fructificării unor păreri inovatoare.

Participanții au avut totodată posibilitatea să cunoască în timpul cursului numeroase realizări dobîndite de poporul nostru sub conducerea partidului, ca și unele regiuni deosebit de pitorești ale țării. Astfel, programul conex al cursului a prevăzut o serie de excursii la barajul, lacul de acumulare și hidrocentrala de la Bicaz, la uzinele din Săvinești, Onești și Roznov, în orașele Brașov și Bacău, la Peștera Dimbovicio-

rei, Rucăr, Dragoslavele, Rîșnov, Bran, Tușnad, Lacul Roșu, Humulești etc.

Condițiile bune de cazare oferite de internatul școlii medii din Săcele, sprijinul acordat de uzinele „Steagul Roșu” din Brașov și de Universitatea din București, grija comitetului de organizare și a personalului cursului au asigurat participanților o atmosferă de lucru rodnică și în același timp numeroase ceasuri de destindere și recreare. Meritul principal pentru reușita cursului revine colectivului de conducere a acestuia, alcătuit din acad. Gh. Mihoc, conf. N. Mihăilă și conf. T. Postelnicu.

Concluziile cu care s-a încheiat cursul au arătat și unele cerințe de care va trebui să se țină seama în viitor. Astfel, s-a desprins faptul că, pentru îmbunătățirea învățămîntului matematic, este necesară o și mai strînsă apropiere a lui de stadiul actual al științei și de cerințele desăvîrșirii construcției socialismului în țara noastră. S-a subliniat că în acest scop trebuie luate toate măsurile pentru a asigura informarea permanentă a profesorilor cu ceea ce este nou în domeniul specialității lor, astfel încît să se poată asigura modernizarea predării matematicii.

Participanții au făcut propuneri de îmbunătățire a viitoarelor cursuri de vară, atît prin mai ampla recrutare a cursanților din toate regiunile țării, cît și prin concentrarea tematicii, asigurarea unei bibliografii minime, cunoașterea din vreme a programului detaliat.

La îmbunătățirea pregătirii profesorilor de specialitate va contribui și editarea conferințelor ținute în cadrul cursurilor de vară. Conferințele ținute la primul curs au apărut de curînd în colecția „Biblioteca SSMF”, sub titlul „Probleme actuale ale matematicii”. Se află sub tipar volumul cuprinzînd conferințele ținute la cursul de anul trecut. Se vor tipări de asemenea conferințele ținute anul acesta.

Cursul de vară din acest an a reprezentat o nouă venică a legăturii tot mai strînse a SSMF cu problemele școlii, cu slujitorii ei, dovedind că prin colaborarea celor ce lucrează în învățămînt de toate gradele, se pot organiza acțiuni din ce în ce mai utile.

Conf. univ. TIBERIU ROMAN  
secretar general al S.S.M.F.



## Într-un laborator viu

Profesorul Ion Lăzărescu din comuna Trifești, raionul Pitești este un pasionat educator al tinerei generații, un îndrumător al elevilor pe calea însușirii cunoștințelor necesare pentru practicarea științifică a lucrărilor agricole pe baza mecanizării complexe a agriculturii.

Numeroasele experiențe interesante desfășurate cu elevii — unele avînd chiar caracter de cercetare științifică — desfășurate în „laboratorul viu” al școlii, sînt o mărturie elocventă a acestei preocupări și, în același timp, alături de cunoștințele elevilor, o dovadă a bogatelor rezultate obținute.

Reproducem mai jos relatări cu privire la această activitate cuprinse în jurnalul de lucru al profesorului Ion Lăzărescu.

„Chiar din clipa cînd mi s-a încredințat predarea „Agriculturii” am căutat să realizez lecții cît mai vii, mai atractive, organizînd pentru aceasta un teren experimental — „laboratorul viu al școlii”, cum îl numim noi — unde elevii să urmărească o serie de lucrări și experiențe legate de conținutul teoretic al lecțiilor”.

Munca de organizare a acestui „laborator viu” în apropierea școlii i-a solicitat profesorului eforturi susținute și o temeinică pregătire, în vederea unei juste repartizări a culturilor și a alegerii judicioase a experiențelor, în deplină concordanță cu condițiile locale și cerințele programei de învățămînt.

„Ținînd seama de condițiile pedoclimatice ale regiunii noastre — notează în continuare prof. Ion Lăzărescu — m-am orientat asupra sectoarelor pe care le-am înființat, repartizînd terenul astfel încît să cuprind un sector al culturii plantelor de cîmp, un sector al culturii plantelor de nutreț, un sector legumicol, un sector viticol și un sector pomicol, care cuprinde pepiniera și plantația de pomi pitici. În pepinieră am organizat mai multe secții care corespund temelor prevăzute de programa școlară. Printre acestea figurează altoiul, plantația de pomi sălbateci, școala de pomi etc. Tot în pepinieră am rezervat un loc și arbuștilor fructiferi. Aici elevii pot cunoaște condițiile de cultură ale zmeurului, agrîșului, coacăzului.

Pentru ca elevii să cunoască și să observe îndeaproape unele plante mai puțin răspîndite în regiune, cum ar fi de pildă bumbacul, orezul, chenaful, soia, ricinul, rapița și altele, am alcătuit o colecție vie de astfel de plante, cultivîndu-le pe parcele foarte mici. Astfel elevii au putut constata că în condițiile regiunii noastre bumbacul înflorește numai rare ori, orezul face spic dar nu leagă bob, iar Jucca filamentosa nu produce semințe, deoarece nu există insecte care să poată asigura polenizarea ei. Aceste constatări au prilejuit o serie de experiențe interesante, cum ar fi de pildă polenizarea artificială a plantei Jucca filamentosa, prin care am determinat producerea semintelor.

Organizînd o parcelă experimentală cu diverse soiuri mai productive de plante hibride sau aclimatizate, am căutat să le demonstrez elevilor lărga aplicare în practică a principiilor miciruniste pe care ei le-au studiat la lecțiile de botanică și agricultură

Pentru o cît mai vie ilustrare a evoluției plantelor de la formele

cele mai simple (bacteriile) pînă la formele superioare cu o maximă capacitate de adaptare, am organizat și un colț al sistematiei vegetale. Acesta cuprinde majoritatea grupelor de plante studiate de elevii la botanică în clasa a V-a.

Pe parcelele plantelor ornamentale, cele mai variate specii de trandafir, flori de piatră, crăițe, circumărese și altele sînt îngrijite și observate de elevi cu mult interes.

Avînd în vedere marea dezvoltare a sectorului zootehnic în gospodăria colectivă din comună, m-am preocupat și de organizarea unui colț zootehnic.

Alături de „laboratorul viu” al școlii am creat și o stație meteorologică, care dispune astăzi de aparatura necesară înregistrării temperaturii, a presiunii atmosferice, a cantității de precipitații etc. Determinările și înregistrările fenomenelor meteorologice sînt efectuate cu pricepere și îndemnare de elevi, care apoi, pe baza datelor obținute, stabilesc epoca optimă a lucrărilor agricole.

O latură din cele mai pasionante ale muncii în „laboratorul viu” al școlii o constituie organizarea experiențelor cu caracter de cercetare științifică la nivelul posibilităților elevilor, experiențe menite să confirme expunerile teoretice din clasă. Deosebit de interesante au fost experiențele cu biostimulatorii culturilor comparate în condiții de administrare a diferitelor elemente chimice, experiențele în care s-a urmărit influența mediului asupra plantelor etc.

Căutînd să le demonstrez elevilor mei, viitorii colectivști din comună, marele rol al chimizării agriculturii în sporirea producției agricole, am rezervat un loc important experiențelor de creștere a plantelor în condițiile administrării suplimentare a îngrășămintelor, a amendamentelor sau a diferitelor substanțe chimice stimulative.

Le-am explicat elevilor importanța mecanizării și a chimizării agriculturii, a folosirii agrotehnicii moderne, vorbindu-le, pentru a prezenta faptele în contrast, despre condițiile grele de muncă din trecut, cînd pămîntul era exploatat nerățional, iar oamenii munceau din greu, obținînd roade mult mai puțin. Mi-am adus aminte de anii întunecați ai copilăriei mele și am simțit o nemărginită mîndrie și bucurie, gîndindu-mă la copilăria fericită a tuturor copiilor din patria noastră, la viitorul lor luminos. Am simțit atunci mai puternic răspunderea care apasă pe umerii noștri, ca dascăli ai generației de mîine de constructori ai comunismului și am hotărît să nu precupețesc nici un efort, pentru a mă acūta cu cinste de această sarcină pe care mi-a încredințat-o partidul”.

Însemnările profesorului Ion Lăzărescu amintesc în continuare de munca sa de zi cu zi, de preocupările sale, de rezultatele obținute. Acestea se vădese nu numai în faptul că absolvenții școlii din Trifești sînt oameni pricepuți, ci și prin succesele obținute în cultura mare a plantelor în comună, prin aplicarea normelor agrozootehnice stabilite de cercetările întreprinse de profesorul Lăzărescu, împreună cu elevii săi, în „laboratorul viu” al școlii.

T. CREȚU

## PREGĂTIRE TEMEINICĂ, MULTILATERALĂ

(Urmare din pag. 1)

realizează, formele de organizare a muncii instructiv-educative cu elevii, principiile și metodele de învățămînt și cele ale educației morale, estetice și fizice, precum și alte probleme pe care le ridică practica școlară, dobîndind astfel o lărgă viziune asupra viitoarei lor profesii.

Munca învățătorului poate fi încununată de succes numai în măsura în care el știe să folosească cele mai potrivite căi, mijloace și forme de transmitere a cunoștințelor, de organizare a activității cu elevii, pentru a le lărgi orizontul de cunoștințe, pentru a le forma priceperi și deprinderi de muncă și a le dezvolta forțele și capacitățile creatoare. De aceea, cunoașterea metodicilor predării tuturor obiectelor de învățămînt, ca și a metodicilor celorlalte activități ce se desfășoară cu elevii din clasele I-IV constituie o parte componentă esențială a pregătirii pedagogice multilaterale a învățătorului.

O mare extindere se acordă în planul de învățămînt al institutelor pedagogice studiului metodicii limbii române și aritmeticii, faptul acesta fiind pe deplin justificat de importanța sarcinilor ce revin predării limbii române și aritmeticii în clasele I-IV, precum și pe ansamblul școlii de 8 ani.

Într-adevăr, în aceste clase se pun bazele deprinderilor de vorbire și scriere corectă, de citire conștientă și curentă, cu ajutorul cărora elevii își vor însuși cunoștințe din toate celelalte domenii. Totodată, lecțiile de limba română sînt menite să cultive la elevii dra-

gostea pentru limba poporului și pentru creațiile lui, să le dezvolte sentimente și emoții artistice, să le trezească interesul și dorința de a citi, de a cunoaște tot mai mult din viața oamenilor și munca lor. Este de la sine înțeles că aceste sarcini cer o temeinică cunoaștere a metodicii predării scris-cititului, a citirii, a compunerii și a gramaticii.

La rîndul ei, și aritmetica constituie un obiect de bază în primele patru clase ale școlii de 8 ani. În aceste clase trebuie să cunoască elevii cele patru operațiuni pe care se sprijină studiul matematicii pînă la cel mai înalt nivel, să-și însușească deprinderile de calcul rapid și corect alături de necesare în viața de fiecare zi. În același timp, aritmetica are la această vîrstă o mare înfrîngere educativă asupra elevilor, învățîndu-l să judece, să formuleze raționamente, să analizeze și să sintetizeze, dezvoltîndu-le gîndirea logică datorită căreia ajung treptat la o cunoaștere mai adîncă a realității. Iată de ce în institutele pedagogice se acordă un rol important și studiului metodicii de predare a aritmeticii.

În clasele I-IV elevii își însușesc în cadrul lecțiilor de citire, al observațiilor directe în natură, primele noțiuni din domeniul geografiei, biologiei, istoriei, iar din clasa a IV-a încep studiul sistematic al acestor discipline. Modul cum trebuie predate ele ținînd seama de particularitățile de vîrstă ale copiilor, de caracterul concret al gîndirii lor, de cercul lor de observații și reprezentări, formează obiectul metodicii geografiei, știin-

țelor naturale, istoriei ce urmează să fie studiate de elevii institutelor pedagogice.

Sarcina principală a școlii noastre de toate gradele este aceea de a realiza educația multilaterală a elevilor, de a crește un tineret cult, armonios dezvoltat. De aceea, viitorii învățători primesc în cadrul institutelor pedagogice și preșterea corespunzătoare pentru a putea realiza la nivelul cerințelor educația estetică și fizică a elevilor. În acest scop, planul de învățămînt al institutelor pedagogice prevede un număr însemnat de ore pentru desen, calligrafie, muzică, educație fizică, lucru manual, precum și pentru studiul metodicii de predare a acestor discipline în clasele I-IV.

Profilul pregătirii pedagogice și metodice a viitorilor învățători este întregit prin lecțiile practice pe care aceștia le țin la clasele I-IV, sub conducerea profesorilor de pedagogie și de metodică. În cadrul practicii pedagogice capătă trînzărie și sînt puse în adevărata lor valoare cunoștințele însușite la cursurile de psihologie, pedagogie și metodică, se formează priceperile și deprinderile de a organiza și conduce procesul instructiv-educativ la clasele mici.

Dînd elevilor lor cunoștințe largi și temeinice privitoare la viața profesională, dezvoltîndu-le dragostea pentru nobila misiune de a crește tînăra generație, institutele pedagogice pregătesc educatori pricepuți și destoinici, oameni capabili să aducă o contribuție însemnată la înflorirea continuă a școlii noastre.



## În ultimele zile de vacanță

Vacanța, minunata vacanță care a oferit cu dărnicie tuturor elevilor atâtea bucurii, este pe sfârșite. Sutele și mii de elevi care au împinzit vara aceasta întreaga țară au părăsit pădurile umbroase ale munților, nisipurile, apa și soarele mării — toate locurile unde au poposit. Rumenii de arșița soarelui, fortificații, vechi, s-au întors acasă. Acum fac ultimele însemnări în jurnalul de vacanță, dezvoltă filmele pe care au lăsat minunatele imagini surprinse în excursii, trec în revistă colecțiile de materiale adunate pentru confecționarea ierbarului și a insectarelor, sau mostrele de roci care vor ilustra lecțiile de geografie.

În ultimele pagini ale jurnalului lor de vacanță, elevii Școlii tehnice comerciale din Timișoara povestesc despre vizita făcută la Combinatul siderurgic din Hunedoara. Urtașele hale și agregate, întreaga muncă ce se desfășoară în această cetate a oțelului i-au impresionat profund pe elevi. Discuțiile cu harnicii oșelari despre succesele lor în muncă, despre viața și preocupările lor i-au făcut să se gândească la propria lor muncă, la ceea ce vor deveni în viitor, i-au mobilizat pentru obținerea unor noi succese la învățatură în anul care va începe în curând.

Lucruri interesante am aflat acum, la sfârșitul de vacanță, despre roadele bogate culese în timpul vacanței de participării la ștatele culegătorilor de folclor, formată din pionieri fruntași ai școlilor din regiunea Banat. În drumaj și ajutați de profesori de specialitate, ei au vizitat satele regiunii, cu scopul

de a descoperi și înregistra noi producții folclorice. Pentru aceasta, au stat de vorbă cu numeroși recitatori, cântăreți și dansatori.

Acum, când s-au întors din această interesantă și utilă acțiune, pionierii transcriu în albume, ajutați de profesori, rezultatele călătoriilor lor. Albumul alcătuit de pionierii școlilor din raionul Lipova, bunăoară, prezentat într-o formă grafică deosebit de frumoasă, cuprinde un număr mare de poezii, de strigături, doine etc.

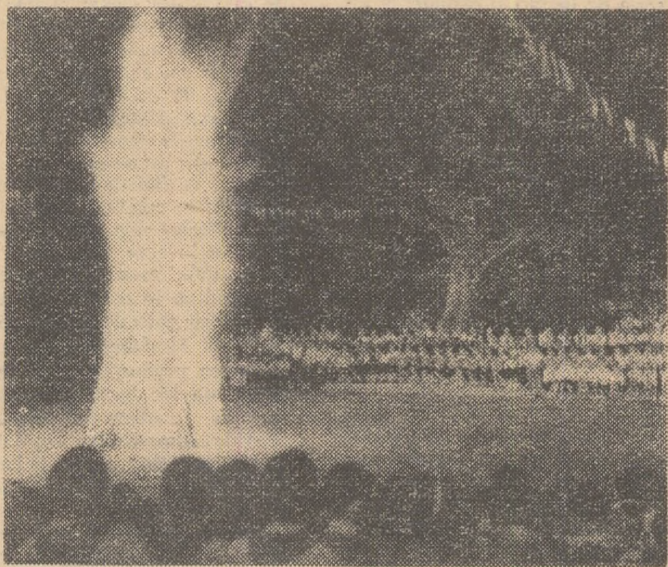
Pe lângă faptul că a dat pionierilor posibilitatea să vadă locurile minunate, să-și cunoască îndeaproape regiunea, acțiunea aceasta le-a creat și prilejul de a se apropia de viața nouă pe care o trăiește astăzi țărâna noastră colectivă, de a cunoaște valoroasele sale producții artistice.

Despre minunatele zile de vacanță ne vorbesc și imaginile surprinse de aparatele de fotografiat. Iată, dintr-o izbită fotografie, ne zimbesc elevii Școlii medii nr. 1 din Buzău care cu câteva zile în urmă drumejeau prin Munții Apuseni. Din alți ne fac semn cu mina un grup de elevi din orașul Craiova care poposiseră cu ceva timp în urmă în Onești.

Sute și mii de asemenea imagini au adunat elevii în această vacanță. Sunt imagini care vorbesc despre bucuriile pe care le-au trăit, despre clipele de neuitat pe care le-au petrecut laolaltă.

Și, firește că după o astfel de vacanță, fiecare elev începe anul școlar cu forțe proaspete, cu dragoste sporită de muncă.

M. VERDEȘ



Foc de tabără la Palatul pionierilor.

## BIBLIOGRAFIE

A apărut:  
REVISTA DE PEDAGOGIE, nr. 7, Iulie 1963

In sumar:  
STUDII ȘI CERCETĂRI

O. Șafran, B. Bratu, M. Cosma, D. Macadziob și A. Miron: Cu privire la formarea convingerilor morale în procesul educării elevilor.

Vasile Bunescu și Valeriu Rusescu: Continutul științific și legătura dintre teorie și practică în unele manuale.

Ion Berca, Marin Vișan și George Beldescu: Respectarea cerințelor didactice-metodice în alcătuirea manualelor școlare.

George Sireteanu: Despre însușirea noțiunilor de istorie în școala de 8 ani.

I. Popescu-Telușan: Un dascăl iluminist de la începutul secolului al XIX-lea — Stanciu Căpățineanu.

George Pîrnuță: Mărturiile ale științei de carte la sate în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea.

## CONSULTAȚII — DISCUȚII

George Nedioglu: Despre Importanța verbelor semiauxiliare.

Ion Cîrlan: Forme de activitate în afară de clasă și extrașcolară și aportul lor la aprofundarea și largirea cunoștințelor literare.

A. V. Lovinescu: În legătură cu desenele prescolarelor.

George Olteanu: Din activitatea unei secții de învățământ raional pentru îmbunătățirea continuă a stilului de muncă.

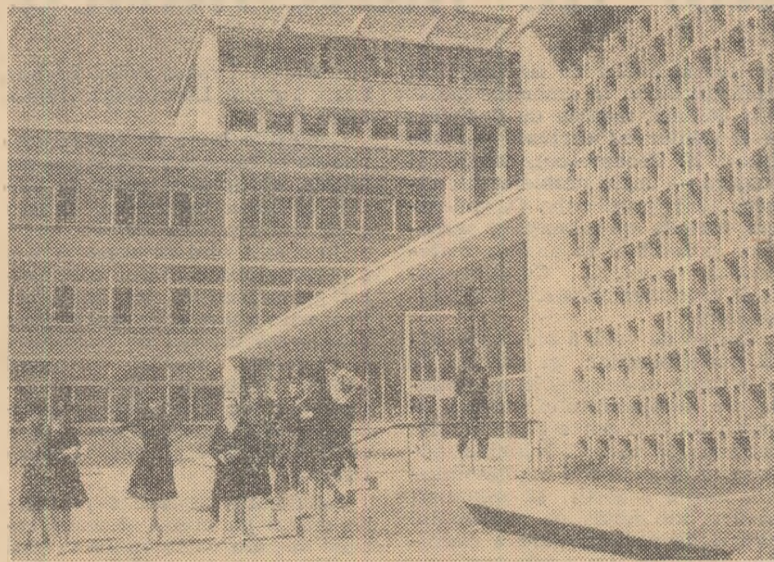
## CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Magda Hesselman: Unele indicații bibliografice cu privire la manualele școlare.

Aurora Danielache: Cîteva considerații referitoare la desenele din manualele de matematică pentru clasele VIII—XI.

Lidia Stroganov: „Sistemul educației estetice în grădinița de copii”.

## Dezvoltarea învățămîntului



O nouă școală medic la Sofia.

În anii puterii populare, învățămîntul din R.P. Bulgaria a cunoscut o amplă dezvoltare.

În anul de 9 septembrie 1944, existau în Bulgaria 1.500.000 neșcolari de carte, iar 1.700 de localități erau lipsite de școli. În fiecare an peste 100.000 de copii rămîneau în

afara școlii și de abia 40 la sută din tineri terminau învățămîntul elementar. Astăzi, analfabetismul a fost lichidat. Au fost construite peste 1.500 de școli noi, iar fondurile acordate de stat pentru învățămînt cresc zi de zi. Nu mai există nici o localitate fără școală. În cursul anului

școlar 1962/1963 în școlile de toate gradele ale R. P. Bulgaria au învățat peste 1.893.000 de persoane, număr care, raportat la populația de circa 8 milioane a Bulgariei, arată că aproape fiecare al patrulea locuitor al țării învață.

Schimbări adînci au intervenit nu numai în ceea ce privește numărul elevilor și al personalului didactic, dar și în ce privește conținutul și direcția procesului de învățămînt. Un mare avînt a luat învățămîntul profesional și tehnic. În comparație cu anul trecut, procentul elevilor din școlile tehnice a crescut anul acesta cu 18,20 la sută, iar în școlile tehnice serale — cu 62,26 la sută.

Dezvoltarea economică și culturală a Bulgariei după eliberarea sa de sub fascism a impus și pregătirea unor cadre de specialiști cu înaltă calificare — ingineri, economiști, agronomi, medici, chimiști, profesori etc. În timp ce în anul 1939 funcționau doar 5 instituții de învățămînt superior, în care învățau mai puțin de 10.000 de studenți, astăzi numărul lor se ridică la 22, în care învață 72.000 de studenți. În anul viitor vor funcționa încă 4 noi instituții de învățămînt superior — la Plovdiv, Burgaz, Cabrovo și Tîrnovo.

## ACTIVITATE BOGATĂ

Filiala din Craiova a Societății de științe istorice și filologice își îmbogățește necontenit activitatea.

În cadrul secției de filologie, bunăoară, a fost mult apreciat simpozionul închinat operii scriitorilor Șt. O. Iosif și Panait Cerna. De asemenea, s-a bucurat de un real interes în rîndul profesorilor de limba și literatura română ședința de comunicări închinată lui B. P. Hașdeu.

În cadrul secției de filologie au fost tratate și unele probleme ale predării limbii latine în școlile de cultură generală.

Și în cadrul secției de istorie a filialei se desfășoară o activitate rodnică. Merită scoasă în evidență, de exemplu, printre comunicările prezentate aici, comunicarea cu tema „Utilizarea citatelor din operele clasice ale marxism-leninismului în desfășurarea lecțiilor de istorie”.

I. C.

## CONCURS

Direcția învățămîntului militar anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice pentru Școala militară superioară de ofițeri „Nicolae Bălcescu” din Sibiu:

- două posturi de conferențiar pentru bazele radiotehnicii;
- post de conferențiar pentru lucrări construcții civile și industriale;
- post de conferențiar pentru construcții căi ferate;
- post de conferențiar pentru mecanică;
- post de conferențiar pentru rezistența materialelor;
- post de conferențiar pentru tehnologia materialelor;
- post de conferențiar pentru mașini și utilaje de construcții.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune în termen de 30 de zile, la Școala militară superioară de ofițeri „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, o cerere la care vor anexa următoarele acte:

- copie legalizată după diploma de examen de stat sau după actul echivalent de studii superioare;
- copie legalizată după diploma de doctor sau candidați în științe;
- copie legalizată după atestatul de conferențiar;
- lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;
- certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;
- memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat.

Orice informații suplimentare se pot obține la telefon 2021 Sibiu.

## În pragul consfătuirilor raionale

(Urmare din pag. 1)

înaltă ținută etică, dacă vrem ca ei să aibă o atitudine justă față de îndatoririle ce le revin, o conduită frumoasă în școală și în afara acesteia dacă vrem ca ei să fie disciplinați, punctuali, ordonați, respectuoși, este absolut necesar ca noi înșine, cei pe care școlarii trebuie să-i stimeze și să-i respecte, să le dăm exemplul unei asemenea comportări. Îi vom putea educa pe copii în spiritul dragostei fierbinți față de patrie dacă noi înșine vom ști să dăm cea mai înaltă dovadă de patriotism, le vom putea sădi în suflet sentimente și convingeri comuniste nu numai vorbindu-le despre ele, ci dovedindu-le prin faptele noastre, prin întreaga

## POSTA redacției

A. CONSTANTIN, Giurgiu.  
Timpul cît ați lucrat în producție și ați urmat școala de maștri, fiind recrutat din producție, vi se recunoaște ca stagiu de activitate pentru încadrare în funcția de instructor de practică.

MARINESCU V. EMILIA, comuna Corlătești, raionul Vinju Mare.

Nu puteți fi retribuit pentru perioada dintre 29 septembrie și 23 noiembrie 1962, deoarece în această perioadă nu v-ați prezentat la postul unde ați fost numiți.

VASILE DUMITRESCU, comuna Broșteni, raionul Vatra Dornei.

Conform instrucțiunilor în vigoare, întrucît luna iunie este considerată ca făcînd parte din anul școlar, pentru această lună cumulul se plătește ca și în celelalte luni ale anului școlar, în cazul cînd s-au efectuat activități într-un număr de ore egal cu cele efectuate în celelalte luni ale anului școlar.

TEODORA CONSTANTINESCU, comuna Salcia, raionul T. Măgurele.

În situația dv. aveți dreptul tot la 60 de zile concediu. Îndemnizația de concediu se va stabili incluzîndu-se în calcul și cele două luni de concediu fără plată pe care le-ați avut.

TRAIAN DIMITRIU, comuna N. Bălcescu, raionul Lehliu.

Potrivit instrucțiunilor care reglementează drepturile pentru concediu de odihnă, un salariat care și-a întrerupt activitatea profesională fiind în concediu de boală are dreptul să-și efectueze concediul legal de odihnă, după expirarea concediului de boală, fără ca drepturile să-i fie diminuate.

GHEORGE I. CRIȘAN, comu-

noastră ținută, că noi înșine trăim și gîndim ca niște adevărați comuniști.

Problemele educației comuniste sînt deosebit de complexe, dezbaterile lor presupune abordarea celor mai variate aspecte ale activității școlare. Participanții la consfătuirile raionale vor trebui să cuprindă, într-o analiză făcută cu seriozitate, cele mai importante dintre aceste aspecte, orientîndu-se către ceea ce au ele mai esențial, pentru a găsi soluțiile cele mai juste, cele mai eficiente. Procedînd astfel, ei vor asigura ca discuțiile purtate acum să-și vădească importanța în cursul noului an, reflectîndu-se din plin în îmbunătățirea activității educative și, prin aceasta, a întregii munci din școală.

na Simihaiul de Cimpie, raionul Bistrița.

Pînă la obținerea gradului definitiv, care poate fi obținut în situația expusă de dv. numai pe bază de examen, aveți dreptul să fiți salarizat ca învățător stagiar.

ION ANTON, Arad.

În urma obținerii gradului II. secția de învățămînt este obligată să facă încadrarea corespunzătoare începînd cu luna imediat următoare datei cînd i s-au prezentat cererea și actele dovedind obținerea gradului respectiv.

GH. RĂESCU, comuna Podeni, raionul T. Severin.

Potrivit îndreptarului privind modul de interpretare a unor probleme legate de salarizarea cadrelor didactice, plata suplimentelor celor aflați în concediu de boală se face astfel: pentru fiecare oră prestată educatoarele vor primi 1/90, învățătorii 1/96 iar profesorii 1/100 din salariul tarifar al funcției îndeplinite, fără alte sporuri. Aceste prevederi sînt valabile pentru orele suplinite de cadrele didactice care funcționează deja în învățămînt.

CONSTANTIN DINCĂ, Craiova.  
Învățătorii sau profesorii înscriși în învățămîntul superior fără frecvență beneficiază, pentru susținerea examenelor anuale, de un concediu fără plată de 30 de zile calendaristice, pe care îl pot lua fie integral, fie eșalonat.

Felicia Geanana, Maria Enescu, Nicolae Ardeleanu, Gh. Melinte, Alexandru Rogneanu, Sile Ștefan, Virginia Muresan, Virgil Diaconescu, Ion Răduți, Ștefan Tioc, Aurel Dăscălu.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.